

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 22)

Nr. 118.—Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 28 Mai (9 Iunie)

1895.

Al cui e meritul?

Brașov, 27 Mai v. 1895

La începutul acestei săptămâni, soviniștii maghiari din Ardeal au avut la Odorheiu de sus un mare tâmbălău. Ei au prăsnuit adevărat jubileul de 10 ani al Kulturgylet-ului ardelean, cu care privilegiu acesta și-a ținut și adunarea sa generală.

Ar fi fost chiar cu neputință, ca întrunindu-se ast-iel cei ce sub masca culturai tind a nimici viața națională a Românilor, stăruind pentru maghiarizarea lor, să nu vorbescă de rău pe acești Români. Albert Apponyi, vestitul corifeu al partidei așa zise „naționale” unguresci, s'a plâns, că Ardélul e amenințat, veđi Dómne, de locuitorii săi, de Români, și că Kulturgylet-ul trebuie să-l cucerească pentru Maghiari, și a dis, că în Ardél va fi lupta decisivă pentru viitorul maghiarismului. Apponyi a venit anume dela Budapesta ca să spună aceste Sécuiilor dela Odorheiu și pentru ca să-i „lumineze”, de altă parte, că Români de sub stăpânirea ungurescă trăesc aci ca în sinul lui Avram, și decă totuși se plâng și se vaetă, o fac numai pentru-că sunt prea îmbuibaiți și desmierdați, de-atâta libertate, ce li se dă.

Pentru ca să „dovedescă” acésta, nădrăvanul Apponyi se provocă la faptul, că Români de sub stăpânirea ungurescă chiar și astăzi au mai multe școle populare românesce, de cum au frații noștri din România liberă.

Póte să fiă adevărat ceea ce spune contele Apponyi, pentu-că, în adevăr, România este un stat tiner, care încă n'a apucat să-și desvólte învățământul poporal, așa cum ar trebui, deși în multe alte privințe a făcut cele mai uimitore progrese, pentru cari o admiră ađi totă lumea.

Dér ce-l dore pe Apponyi capul de stările fraților noștri din România? Vorba este aici despre noi, Români din Ardeal, Bănat și Tera

ungurescă, cari susținem' acest stat alături cu Ungurii, aducând in aceeași măsură jertfe de sânge și de avere pentru apărarea și înflorirea țării. Despre noi se vorbescă dér Apponyi și se ne spună, câte universități, câte gimnasii și câte școle populare naționale au înființat Ungurii din visteria acestui stat, la care contribuim și noi, pe séma noastră și câte pe a lor? Să ne spună contele Apponyi: ce, unde și când a jertfit stăpânirea ungurescă măcar un singur ban pentru limba și cultura noastră națională? Când au făcut Ungurii un pas pentru susținerea și încurajarea stăruințelor noastre pentru limba și cultura română?

Póte să avem noi, Români de sub stăpânirea ungurescă, școle populare multe, mai multe chiar, de cum au astăzi frații noștri din România. Dér al cui este meritul și cui 'i se cuvine lauda? Maghiarilor, cari ne pun în cale toate pedecile posibile pentru a zădărnici stăruințele noastre spre progres și cultură națională? Orî dóră lauda 'i se cuvine stăpânirii unguresci?

Cum vine Apponyi să făurască pentru Unguri laude cu școlele noastre?

Décă și în mânia nesfârșitelor ispite, piedeci și uneltiri pécátóse, ce ni-se pun în cale, mai avem astăzi un număr respectabil de școle populare românesce, în cari se mai ocrotesc limba și cultura noastră, meritul de sigur nu este al d-lui Apponyi și al celor din seminița lui, ci acésta avem s'o mulțumim numai și numai bravului nostru popor, care tocmai prin jertfele mari și crunte, ce le aduce pentru limba, școla și cultura sa națională, își arată în modul cel mai ne'ndoiș trăinicia și vrednicia sa.

Décă și în nisce împrejurări grele, ca cele de ađi, poporul român ardelean scie să pună în uimire pe adversarii săi cu numărul școlelor sale, ce ore n'ar fi în stare să facă acest brav popor, decă s'ar bucura

de dreptate și de o egală libertate cu concetățenii săi maghiari?!

Veni-va timpul, când lumea se va rușina, că un popor ca al nostru, care a sciut și scie să dea atâtea semne de viață, de trăinicia și bravură, a putut să fiă ast-fel asuprit și nedreptățit. Veni-va timpul, când se va bucura și el de libertatea, ce i-se cuvine și ce o merită prin luptele suportate pentru limba și cultura sa.

De aceea curagiul nostru trebuie să fiă astăzi indoit mai mare, pentu ca să arătăm adversarilor, că nu e chip și modru, de-a ne face să ne smulgem din pept iubirea și alipirea nemărginită de limba și cultura noastră națională.

Acésta o vom face cu succes numai decă cu indoită însuflețire vom lupta pentru susținerea școlelor și pentru înaintarea învățământului românesc.

Eată pentru-ce am urmărit noi întot-déuna cu atâta interes mersul învățământului nostru poporal! Eată pentru-ce am deschis în toți anii cu atâta plăcere colónele țiarului nostru rapórtelor despre decurgerea esamenelor dela școli!

În aceste esamene se oglindesc starea și înaintarea învățământului nostru, care formeză temelia viitorului nostru național și în jurul căruia se învêrtesc toate luptele noastre politice.

Deschise vor fi deci și în acest an colónele țiarului nostru tuturor acelora, cari își vor ține de datorință națională să ne facă dări de semă amănunțite și consciențioase despre decursul esamenelor dela școlele populare românesce din toate părțile țerei.

Fiă, că constatările, ce le vom face pe basa acestor dări de semă, să ne aducă tuturor numai laudă și bucuriă, căci nu este și nu póte fi laudă și bucuriă mai mare pentru un popor, decât pe care și-o face prin luptele și stăruințele sale pentu cultura națională.

Deschiderea delegațiunilor.

Alaltăieri s'au deschis în Viena delegațiunile austro-ungare.

Cea dintăiu ședință a delegațiunei austriace s'a deschis după amedzi de oătră președintele Lobkowitz, care după-ce ocupă locul presidial, dișe între altele:

Delegațiunea totdeuna a privit, ca una dintre cele mai însemnate datorințe patriotice: consolidarea și susținerea monarhiei. Bugetul armatei se înfățișeză de astă-dată mai urcat, pentu-că fiind vorba de armată nu putem trece cu vederea, că trebuie să se țină semă de inarmările generale. Făcând amintirea arhiducelui Albrecht dișe, că una dintre nișutele lui principale n'a fost numai conservarea vechi tradițiuni a spiritului de colegialitate în armata austriacă, ci desvóltarea continuă a acestuia căol răposatul arhiduce s'a însuflețit totdeuna de progresul modern și sănătos. Cere dér dela delegațiune să dea espreșiune durerii sale, fiind luat la protocol.

Trecând apoi la politica esternă, președintele dișe, că în monarhia s'a petrecut o schimbare prin retragerea ministrului de esterne, Kalnoky, și prin venirea lu Gólu-chowski în fruntea ministeriului de esterne, pe care, în numele delegațiunei, îl asigură de deplină încredere. Președintele își sfêrși vorbirea aducând urări Maiestății Sale monarhului.

Ședința delegațiunei ungare a fost deschisă de contele Atadar Andrassy, care ocupând scaunul de președinte, salută pe delegați printr'o vorbire în care mai întâiu de tóte a făcut pomenirea arhiducelui Albrecht, pentu care delegațiunea și-a esprimat condolența.

Vorbind apoi despre politica din anul trecut, contele Andrassy, după-ce se ocupă cu schimbarea în ministeriul de esterne, continuă astfel:

„Patru spre-dece ani de-arândul a condus contele Kalnoky afacerile esterne ale monarhiei, și acum, când s'a despărțit de însemnatul său oficiu, el a dus cu sine și recunoștința națiunei maghiare pentru politica cu care i-a succes promovarea și susținerea păcii generale europene”. Spune apoi, că politica monarhiei în țările din Balcani, n'a corespons pe deplin intereselor maghiare și din acésta cauză salută pe noul ministru de esterne, ca pe un diplomat, care pe cariera sa de până acum a avut destul privilegiu, de-a se orienta și a-și câștiga informațiunile priu cari póte să cunoască situațiunea și politica, ce trebuie s'o urmeze în statele din Balcani, spre deplină apărare a intereselor maghiare. În speranța acésta salută pe noul ministru de esterne și-l asigură de spriginul delegațiunei maghiare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

FÓMETE.

De Rădulescu-Niger.

(F i n e.)

VII.

Cam după vr'o dece zile veni veste la primărie, că guvernul dă porumb Românilor, dela fiă-care arendaș, care orî unde se găsește și are porumb în coșare.

Arendașul locului făcuse declarație la stăpânire, că póte da câte 10 băniți de fiă-care cap de familie, ceea ce făcea, una peste alta, vr'o patru sute de chile pentru ale cincî sate, care-i da lui brațe de muncă. Stăpânirea avea să-i plătescă lui câte patru-deci de lei chila; ér Românilor să le ia perceptorul odată cu birul la fiă-care trimestru câte ceva, până s'or achita de porumbul luat dela arendaș.

Și-i venia bine arendașului, fiind-că da porumbul cu 40 de lei chila, luat dela coșarele lui, și el nu mai plătea transport,

ca decă l'ar fi vëndut vr'unui negustor de grâne.

Unde mai puneți, că dumnealui avea mult porumb stricat din pricina multor ploii! N'ar fi luat nici dece lei pe o chilă, să-l fi vëndut pentru porci. Ér acuma îl amesteca cu al bun și'l da unul cu altul pe prețul de 40 lei...

Par'că mai căuta Românul cum e porumbul, orî se îngrija stăpânirea să se încredințeze, că porumbul e ca lumina sórelui, orî ca mătasea bróștei.

Cum auđiră Românii, se și porniră la curte negură. Care avea căruță, așternea un zăblău într'insa și mâna boii în gónă s'ajungă el întâiu, să scape el întâiu; care n'avea căruță alerga la al de-avea și se învoia să-i aducă și lui porumbul a doua zi.

Alții cari aveau saci, să puneau câte patru cincî tovarășii la o căruță, și dădeau năvală la curte.

Era o mivălmășală de dișeai Dómnece-i!

Curtea era înțesată de caré și de Români; pe șosea abia puteai trece printre caréle cu boii dejugați.

Boii rumegau mai mult în sec; copii și nevestele tremurau de frig sub plóea măruntă, care pătrundea la óse.

Așteptau rëndul, și rëndul nu le mai venia; dișe li-se părea nemăsurat de lungă.

În curte gălăgie. Coșarele sparte în câte două, trei locuri, erau impresurate de ómeni, ca nisce cetăți în vreme de răsboi.

Isprăvniceii injurau și măsurau, măsurau și se certau cu Românii, că nu le pleaua bănițele cu dreptate; ér porumbul curgea pe găurile coșarelor, ca o apă pestriță, și galben și muogăit. Pentru asta nu se puneau Românii în pricină.

Mai bucuroși erau aia, cari puteau răsbi la magazia a mare, de unde li-se da porumbul desghiocat. Cu tóte că porumbul al stricat în ala din magazia îl amestecaseră isprăvniceii, nimenea nu se uita la asta. Era bóbe porumbul, scăpau de grija de a-l mai desghioca ei acasă.

Patru zile ținu, de dimineță până n'seră, negura de ómeni și gălăgia din curtea arendașului.

A cincea zi mai rămăseseră câți-va nevoiași, cari trebuia să-și care porumbul pe umeri, în saci luați dela curte.

Li vedeai, muere și bărbat, încercându-și partea în câte un sac, încovoidu-se sub greutate, dér cu mulțămirea în suflete și pe chip.

Acuma aveau cu ce să aștepte până s'o îndura Dumneđeu a conteni ploile și s'o începe munca.

A șeslea zi era liniște în sat, liniște în curtea arendașului; ér în cancelaria lui, arendașul socotea câștigul, mărît cu ce putu s'era isprăvniceii să înșele la măsurătoare, adevărat cu vre'o cincî, șese chile la sută.

Ceea ce-i rămânea arendașului din porumb, era numai al bun, dat mereu la lopată, decă era bóbe, orî păstrat în partea de magazia, unde plóia nu putea să pătrundă.

Pe lista făcută la primărie, din capul locului erau trecuți cam vr'o cincî-deci de Români, cari erau așa de s'raci, că nu aveau cum să-și mai împlinescă perceptorul și pentru porumb, când era să fiă la bir.

Astora așa se legase arendașul cătră stăpânire, să le dea porumb dela densus, cât la cei-lalți.

„Pace“ în toate părțile.

Cu începerea sesiunii delegațiilor toate diarele oficioase guvernamentale bucină în lumea mare melodii de pace. Dic, că este pace în toate părțile, orizontul politic e cu totul nepătat, nici un nor nu se arată pe cerul diplomatic și nici un vânt nu bate pe terenul politice interne. *Austria* e liniștită, domnesce legea și constituția. Rușii din *Galiția și Bucovina* se ascund, *Boemii* au starea excepțională din Praga, *Moravia* are dieta germană-liberală, asemenea și *Silesia*. *Slovenii, Croații și Sârbii* din Dalmatia stau în unghiuri. În *Ungaria* Banffy a raportat o învingere strălucită, în *Croația* domnesce *Khuen-Hedervary*, în *Ardél* și *Ungaria* s'au nădușit *Românii, Sârbii, Slovacii și Ugro-Rușii*.

Astfel epoca fericită a *Arcădiei* și-a aflat copia în *Austro-Ungaria*, și armatele servesc numai pentru păcăți. Cine-și bate capul cu aceea, că în *Boemia, Moravia și Silesia* șese milioane de *Slavi* sunt nemulțumiți? Dór un popor de șese milioane la număr nici nu merită multă vorbă. Pe cine se-l neliniștescă, că *Banffy* raportează învingeri, făcând presiune asupra magnaților, înscenând adevărate lupte la alegeri, și rupând picioarele lui *Kalnoky* cu ajutorul fracțiunii *Eötvös-Kossuth*? Ce împoartă, că *Slovacii* sunt bătuți până se fac schilavi, căci dór „tot nem ember“ (Tăutul nu-i om); că se persecută și se chinuesc *Românii, Sârbii și Ugro-Rușii*.

Toate acestea sunt numai lucruri neînsemnate, bagatele, față cu momentul, că *Maghiarii* știu domni și chivernisi cu o diplomație rară.

Astfel stau lucrurile înainte de delegații, și lumea se îmbată cu apă rece. Tot „pace“ auți din toate părțile, pe când în lăuntru fierbe gróznic. Până când și până unde, *Dumneșeu* o mai scie.

Adunarea Reuniunii învățătorilor români din diecesa Gherlei.

Șireag, 6 Iunie 1895.

În 4 și 5 Iunie v. c. și-a ținut „Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din jurul Gherlei“ adunarea generală în comuna *Teură*, comitatul *Bistrița-Năsăud*, sub prezidiul *Revds. D-n. canonic Ioan Papiu*. Despre rezultatele mai însemnate ale acestei instituții binefăcătoare pentru învățământul poporului nostru, am onóre a raporta următoarele:

A luat parte la ședințele adunării aproape 80 învățători din vastul teritoriu al reuniunii, și vre-o câți-va preoți din apropiere. Din vre-o patru protopopiate mai departe n'a fost nici un învățător.

Statul a fost reprezentat prin d-nii *fișolgăbiru Bodo* din *Năsăud* și *inspectorul școlar Iuliu Csernátóni* din *Bistrița*.

Mai întâi s'a cetit raportul comitetului central prin d. *Ilariu Boroș*, secreta-

rul reuniunii, despre activitatea aceluia din anul trecut.

Din raportul d-lui *cassar Ioan Boieriu* s'a vădut, că *Reuniunea* dispune de un capital bagatel de 600 fl. v. a. și o mică bibliotecă, abia de 170 opuri.

Adunarea a votat d-lui *Petru Mureșian* învățător în *Chesei*, un premiu de 1 galbin pentru monografia comunei *Chesei*, bine desorită și cetită fiind de autor, ca disertațiune; s'a primit cu aplause. Premiul se va escrie și pentru anul viitor.

Unui alt învățător încă s'a dat pentru altă lucrare un premiu de 1 *taler arint*.

S'au ales apoi 4 comisiuni pentru pregătirea diferitelor lucrări.

După amedei s'a ținut esamenul cu vre-o 60 de elevi prin activul învățător *Gavrilă Avram*, cu rezultatul cel mai mulțumitor, în prezența poporului numeros, încât comisiunea pentru criticarea acestui esamen a avut puțin de lucru. Pagubă numai, că n'a fost timp de ajuns. Presidiul a lăudat zelul inflăcărat al învățătorului, care trebuie să accentuez, s'a produs dimineața în biserică și cu corul adulților, ce ne-a încântat prin armonia cântărilor bisericesci.

D-l protopop *M. Făgărășian* a împărțit școlărilor, ca premii, carticele de rugăciuni și cântări, și câți-va florini din lada bisericeii.

Observ, că din limba maghiară încă s'a cetit, explicat și tradus, așa încât inspectorul present, care scie bine și vorbesce limba noastră, a fost indestulit; numai față cu edificiul școlii a observat, că ar trebui ridicat părății școlii mai sus, ér ferestrele să se facă mai mari, pentru a se căștiga lumină, de óre-ce școlărilor ziua mare a trebuit să li-se aprindă lumini spre a pute ceti și scrie la masa presidiai.

Inspectorul a dăruit școlii harta (mapa) *Europei*, pentru care presidiul i-a exprimat mulțumită.

Spre sêra reprezentanții autorității publice s'au depărtat din comună, dér au apărut doi *gendarmi*, dintre cari unul s'a prezentat mai târziu la jocul improvisat de învățătorii mai tineri în școlă, care a durat până la 12 óre în nópte, cu cântări naționale în voia cea mai bună și în ordinea cea mai esemplară, încât *gendarmul* n'a avut ocaziune a face nici un scandal.

A doua zi, la 5 Iunie, după serviciul divin, comisiunile și-au făcut raporturile lor. Comisiunea pentru încassarea taxelor și ofertelor, prin învățătorul *Ioan Man* din *Săutejude*, a arătat, că s'a încassat suma de 20 fl. 50 cr., la cari au contribuit cu oferte: d-l protopop *M. Făgărășian* și d-nii preoți *Gavrilă Petoi* și *Ioan H. Botean* cu câte 1 fl., ér *Simion Popan* cu 50 cr.

Comisiunea pentru propuneri, prin d-l referent *Ioan Ascleian*, învăț. în *Iclodul mare*, făcú mai multe propuneri, cari însă mai toate au fost respinse, parte în urma deslușirilor presidiai, parte fiind combătute

prin membrii mai esperti, de-órece multe din ele atingeau legile școlare și drepturile preoților, ba unele erau chiar ridicule și prin ilaritate generală au fost respinse de adunare. Așa a fost d. es. propunerea: ca informațiunile preoților, ca directori școlari, despre purtarea învățătorilor, să le subscrie și acestia; apoi pe-un protopop, care deja este membru activ al reuniunii, să-l facă și membru onorar.

În fine s'a ales comitetul central pe alți trei ani: președinte s'a reales *Rev. D-n. canonic Ioan Papiu*; Vice-președinti d-nii *Ilariu Boroș*, fostul secretar, și *Gavrilă Avram*, învățător tiner de 3 ani. Profesorul *Melean* s'a ales ca secretar, ér ceialalți funcționari s'au reales tot cei vechi.

Adunarea viitoare s'a decis a se țină a treia zi de *Rosale 1896*, în *Cristolțul mare*, reședința protopopului din tractul *Surducului*.

După mulțămitele împrumutate pentru buna primire și pentru conducerea cu tact, adunarea s'a terminat cu o cântare însuflețitoare bisericescă, la 11 óre a. m., în prezența multor poporeni, cari s'au interesat de învățătorii lor, i-au primit cu dragoste frățescă și i-au omenit cu cele de lipsă.

Mare mulțumită se cuvine a-se aduce *Rev. Dn. președinte Ioan Papiu*, care cu multă înțelepciune conduce această reuniune folositoare, ce-și face și ea marea cale pentru progresul cultural al învățământului poporului român.

Fostul învățător.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Sătmar, 8 Iunie. Apărătorul *Brediceanu* prezintă probele adevărului. Procurorul *Pongrácz* consimțesce. Tribunalul respinge. Apărătorul și procurorul anunță nulitate. Apărătorul își depune apoi mandatul, ér *Lucaciu* declară, că nu se apără. După acesta procurorul, contra opiniei sale, e provocat de tribunal să-și susțină acusa. La urmă *Tribunalul* a achitat pe *Lucaciu*. Insuflețire generală.

Congresul Ligei.

Al patru-lea congres al *Ligei* culturale din *România* s'a ținut *Duminecă și Luni, 21 și 22 Mai* v. c. în *București*.

Congresul a fost deschis de președintele *V. A. Urechia*, care în vorbirea sa făcú o privire generală asupra stării *Românilor* din toate țările, arătând, că numai din *Basarabia și Macedonia* póte împărtași seiri mai îmbucurătoare. În *Basarabia*, noul guvernator li-a permis *Românilor* cetirea cărților românesce din *România*, ér în *Macedonia*, guvernul turcesc a îngăduit înfișarea unei eforii a școlilor române, menită a da *Românilor macedonei* un mare avânt în cultura națională.

După asta, d-l *Delavrancea* făcú o dare

de sémă asupra lucrărilor *Ligei* în cei doi ani din urmă. *Liga*, díse, s'a străduit să facă cestiunea română cunoscută și iubită în streinătate prin publicarea de broșuri și articuli de diare. Indată după procesul *Memorandului* a adresat lumii civilizate „*Apelul la dreptate*“, subscris de peste 300.000 cetățeni din *România*. Acest apel a fost reprodus în parte sémă în total de peste 200 diare din toate țările *Europei* și din orașele mari ale *Americeii*. O însemnată parte a lucrărilor *Ligei* constă însă în publicarea de opere și broșuri de polemică, privitoare la cestiunea națională.

În ședința a doua s'a ales noul comitet constatător din d-nii: *V. A. Urechia*, *G. G. Cantacuzino*, *Barbu St. Delavrancea*, *Ioan Grădișteanu*, *Stef. Perietzeanu-Buzău*, *Vintilă Rosetti*, *G. Bursan*, *I. Bianu*, *Mișo Balș*. Censori d-nii: *C. Cessianu*, *Stef. Sihleanu* și *I. N. Iancovescu*.

Între cei aleși nu se mai află d. *N. Filipescu*, care a declarat înainte, că se retrage din comitet. *D. Ionel Grădișteanu* asemenea și-a dat dimisia, pe care însă congresul nu i-a primit-o. În ședința următoare însă s'a citit o scrisóre a d-lui *Grădișteanu* în care acesta declară, că își susține demisiunea. Causa retragerii acestor domni se díce a fi, că între împrejurările în cari s'a constituit conducerea *Ligei*, având o culóre aprópe exclusivă de partid, nu mai cred priincioasă conlucrarea lor în comitet.

În ședința a treia, de *Luni* înainte de amedei s'au aclamat ca membri de onóre ai *Ligei* următorii barbați, din streinătate, cari au contribuit la promovarea cestiunii române.

D-nii: *B. Pandolfi*, *Imbriani Cavalotti*, *Artur Brunialti*, *Angel de Gubernatis*, *Alfred Rambaud*, *Louis Léger*, *Tullo Marzani*, *Charles Loiseau*, *Giosué Carducci*, *Ettore Ferrari*, *Anatole Leroy-Beaulieu*, *E. Van der Rest*, *Ernest Lavisse*, *George Fazy*, *G. I. Ascoli*, *Louis Legrand*, *Alberto de Quintana*, *Frédéric Amuretti*, *Flourens*, *Georges Garreau*, *A. Saissy*, *H. Rochefort*, *Clémenceau*, *Giovanni Capellini*. Docteur *Gobat*, *G. Lévassour*, *R. de Rosny Fr. Copée*, *Leon Santupéry*, *Sully Prudhomme*, *Roberto Fava*, *Clemente Corte*, *Emilio Castellari*, *Trarneux*, *Fr. general Young*, *dela Tour Waterman*, *Garreau* și *Vaudal*.

Cine au fost la instalarea de *Metropolit în Blăși*. Dintre cei ce au luat parte la instalarea *Metropolitului Dr. Mihalyi*, amintim aici pe următorii: *Intréga familia Mihalyi*, și anume: *Petru Mihalyi* deputat cu fiil săi: *Valentin*, *Gavrilă și Petru*; *Ioan Mihalyi*, fisc în *Sigetul Marmăției* — cu familia etc. *Mihail Pavel*, episcop la *Oradea-mare*; deputații: *S. Rezei*, *Serbu*, *Șerban* și *Banffy*, (*Buda-pesta*); fișpanul *Zeyk*, vice-șpanul *Csato*, protonotarul *Bertalan* și fișolgăbirul *Szász*

Le dăduse, în adevér, însă le dăduse din economia, ce făcuseră isprăvniceii lui la măsurătoare; ér prin gazete se vedea după vr'o câte-va díle dela împărțela porumbului, laude pentru dumnealui, că era milos pentru țeran!

În sfirșit, tótă lumea era mulțumită, fiă-care în felul lui.

Numai *Ion Tabără* nu.

VIII.

Fusese mare tária de suflet a lui *Ion* până ce se scăpase de trupul *Sirbului*. De a doua zi însă par'că-i luase nu sciu cine cu mâna și vloga cu dorul de muncă.

Sórele prinsese a lumina cu voie bună și vântul, subțirel ca sfichiu biciului, a sufla și a sbici țarinele.

Câte un plug începea să se arate ici, colo, de nici își venia să cređți ochilor, că e plug, așa se desvășaseră să mai vadă plug pe ógore.

Nădeșdea se acăța de inimile *Românilor*, că o da și o fi vreme de pus porumbul și gránele să se îndrepte.

În casa lui *Ion* era el, decă nu bel-

șug însă mălai și udătură, cât se póta împăca fómnea, era.

Ion abia decă putea să puie gura, în silă, pe câte-o bucățică de mămăligă. *Imbuca* odată, și până se înghiță, rămânea cu capul în jos, cu ochii țintă sub mescióră, până ce-i da *Marina* cu cotul.

— Ci îmbucă dracului, *Ióne*...

— Écă îmbuc nevastă, numai veđi că mi-se nălucesce une-orí, că par'că îmbuc din carnea *Sirbului*...

— Da lasă-l ciorilor, *Ióne*, că n'ai umblat dóră după omor... Écă a fost să-i fiă lui așa și se ai și tu un păcat de ispășit. Ce? d'asta 'ți-e?

— Veđi, că m'am gândit *Marino*, că uite, vremea a purces a bine și de-or slei al-de *Tase* puțul, mi-i să nu mă dau de gol. Acum nu mai merge, ca pentru parale, să spu primarului și el să mă erte... De m'or afla, de m'or dovedi... ocna, muier, ocna ca pentru *Négu* al *Saftei*... 'Ți-aducí aminte, când l'au ridicat cu jandari și 'i-au pus lanțuri de picioare și de mână?

Ion se îngrozi de vedenia, i-se părú că-l apucă nuș'cine pe dinapoi și sări cu ochii holbați.

— Écă, da ce mi-te găsi, *Ióne*! *Aoleo*, păcătósule de tine, o să-ți pierđi mințile! Ia hai să ne vedem locurile pe luncă, n'or fi de pus plugul?

— Of! *Marino*, réu e să uciđi om...

— Ei, par'că la răsboiu ăla n'ai ucis...

— Veđi că erau *Turci*, muier... *Turcii* nu-s ómeni, ca noi... Și apoi în răsboi e alt-ceva... De nu-l culcá, te culcá el pe tine.

— Ia hai pe luncă, hai...

Marina, chip, s'arâta mai cu virtute, decăt *Ion*. În sufletul ei nu era nici dênșa odihnita, n'ai grijă; dér fiind-că 'l vedea pe el până într'atâta de prăpădit de pe urma păcatului, trebuia să i-s'arate așa.

Porniră amendoi pe câmp.

Marina grăia de locul ăla, de ălalalt, bun de pus plugul mâne orí poimâne, cunoscea de departe, care din *Români* erau eștiți cu plugurile, și câte și câte înșira, de par'că o făcuse mâsa la móră.

Ion tăcea rătăcit în gândurile lui, ca în desișul unei păduri fără margini, până unde nu străbate glas de om, de'n afară.

— Ci spune și tu un cuvânt, creștine, și lasă pustiei gândurile alea...

— Of! fi-r-ar al dracului de *Sêrb*! O să mă mănânce fript. Nu'mi piere, afurisitul, de dinaintea ochilor și de par'că mi-l'a lipit nuș'cine de pleópe.

— Las'că vine postul lui *Sân' Petru*, ca mâine, și 'tei spovedi la popa. Póte te-o mai ușura *Dumneșeu*.

— Bine díci, fă *Marino*... grăi, și odată stătú locului. Adecă de ce nu m'aș spovedi *Sâmbătă* acuma, ca spre sfânta *Duminecă*, hai?...

— Veđi-că trebuie să postesci sêptemâna întrégă înainte de spovedania...

— Păi, că de dulce n'am pus în gură, de nu țiu minte de când... Da, uite, oi bea numai apă; tot ne-a deprins cu răbdarea, afurisita de fómete.

— Écă al-de *Tase*, *Ióne*... De unde or fi venind?

Ion fú prins de fior... *Tase* nu-i făcuse nimic, și n'avea ochi să-l vadă de când în puțul lui se mura *Sirbul*.

— Cu bună vremea, le grăi *Tase*.

— Mulțumim 'tale, răspuse *Marina*. Da unde-ați fost.

— Păi, de ne-am vădut locurile. *Slavă*

din Aiud; prepositul St. Moldovan și vicarul capitalar Petru Pop din Ludos; vicarii: Rațiu din Făgăraș, Ianza din Hațeg, Barboloviciu din Șimleu și Bud din Maramureș (cești doi din urmă în fruntea unei delegațiuni de preoți); Dr. Aurel Mureșianu și Diamandi I. Manole din Brașov; Iosif Vulcan din Orade; protopresbiter Ioan Papiu și profesorul Dr. Remus Roșca, cari ca reprezentanți ai Metropolitului Miron Romanul au predat și un autograf din partea Escelenței Sale; Ioan Ciceronescu, secretar episcopesc în Orade; protopopii: G. Popovici din Oravița, Ioan Vulcan din Vermeș și I. Telescu din Arad; profesorii: T. Bulcu, V. Dumbrava, Ardeleanu și preotul Ghera din Beiuș; Ioan V. Rusu, protopop în Sibiu.

Advocații: Dr. St. Pop din Arad, A. Filip din Abrud, P. Barbu din Reghin, Dr. Amos Frâncu din Sibiu, Mesaroș din Turda, G. Pop din Zelau, Dr. G. Tripon din Bistrița, Dr. Z. Chirtop din Câmpeni, V. P. de Hârșanț din Sibiu, Emeric Pop din Clușiu, Francisc Hossu Longin și Alexandru Hossu Longin din Deva, Barbu și Velican din Alba-Iulia, Dr. Em. Gerasim din Aiud, Sim. Căluțiu din D. St. Martin, Petricăș din Turda, Dr. A. Chețan din Reghin, Venter din Arad, Man din Sighetul Marmăției, Dr. Tamașiu din Lugos, Dr. Isidor Pop etc.

Medicii: Dr. S. Caian din Roșia, Dr. Stef. Banfi din Poiana Sibiului, Dr. I. Comșa, Dr. Erdeli, Dr. I. Uilăcanu din Sânpetru de Câmpia, Dr. I. Elecheș din Săbeșul sășesc.

Apoi: Mezei, jude la tablă, Podóbă, Bereș, Dr. Marcu, toți din Clușiu; Poruț, atașat la consulatul român din Budapesta, Iuliu Vlăduț, director de bancă în Turda, Dr. Bian din București; Poruț, consilier pens. în Bistrița; Brândușianu, profes. în Tecuciu (România); Leontin Pop, jude de trib. în Clușiu; Dr. Bontescu, P. Oltean și Vlatone din Hațeg; călugărul Mangra și protopopul Telescu din Arad; directorii de bancă Andrei Cosma din Șimleu și D. Șuluțiu din Turda; Ion Pop Papiu, protopop în Siciu; Dr. Corn. Diaconovich din Sibiu; Al. Onaciu, jude la tablă în Oșorhei; I. Simionaș din Deva; Dr. Candrea redactor și G. Trăilă paroh în Timișoara; Dragoș, proprietar în Iclod (lângă Gherla); Andr. Voda, preot în Ormenișul de Câmpia; Boroș, Baca, Bereș, V. Poruț, S. Pascu, C. Strimbeiu, preoți în diecesa Lugosului; prot. Dr. Radu din București; proprietarii: Cothișel și Arieșan din Certegea; Lobonț din Hăpria; E. Cormoș Alexandrescu din Grebeniș; S. Poruț din Ceanul deșert; Teod. Moga din Zau; A. Albon din Tritul de sus; Opriș din Armeni; Catona din Dateș; Mihail Pavel din Slatina; Bozac, Albon și I. Rusu din Velcheriu (cu o deputațiune de țeranți); Colbazi din Spring; Crișan și Rațiu din Teuș; B. Jurca și preotul Fane din Sarasău.

Apoi Dr. Plea din Clușiu; diariștii: T. L. Albini și I. Russu Șirianu din Sibiu; Barițiu din Orăștia; Peruț din Almașul mare; Suci, Orbean, Nirăștean, preoți de pe Câmpia; Comșa, preot în Copăcel; Bota, preot în Iod (locul natal al Metropolitului Mihalyi); Dion. Catoca, preot în Borlesci, diecesa Oradiei-mari; Pleșa, notar în Berghin; Milea, notar în Poplaca; G. Bratu, stud. jur. în București; Al. Vaida-Voevod stud. în Viena; I. Mihalca, Val. Laslo, Al. Bogdan, studenți în Clușiu etc. Protopopii din archidieceasă au fost toți, apoi mulțime de preoți, învățători și alți cărturari români, ale căror nume raportorul nostru nu le-a putut însemna.

O întrebare sinceră și o propunere către d-nii învățători din Transilvania și Ungaria.

„Dascălii sunt singura armată, pe care o recunoște civilizația“.
Marele poet al Franței: Victor Hugo.

Sunt stăpânit de o idee, pe care de mai mulți ani o frământ în mintea mea și o încălțesc în inima mea. Acum creștându-o ajunsă la deplină maturitate, imi iau voia a o supune înțelepciunii On. Corp didactic spre judecare și apretiere.

Voesc să ne cunoscem unii pe alții.

Voesc să cunoscem, după puțință, pe toți măestrii, cari lucrează în oficiile culturai și deșteptării noastre naționale.

Voesc să cunoscem o parte dintre apostolii mari și mici de pretutindenți, cari propoveduesc evanghelia luminării și nobilitării născutului românesc.

Voesc să cunoscem pe toți luptătorii rezoluți și întrepiziți ai poetului V. Hugo, cari luptă zilnic în contra întunecului, spre a reporta strălucita victorie, prin care se va întemeia împărăția adevărului pe pământ.

Voesc să arătăm și să dovedim, cu vrednicia și cu demnitate, la fițele acestui vechi, că ce-am făcut în lume, cât am trăit, ca dascăli.

Voesc în resumat să espunem viitorului

Icona școlii române

la finea secolului al 19-lea: un Album în biografii și portrete ale membrilor corpului didactic român de sub coróna Sfântului Stefan.

Prin această, cred eu, am fi ridicat un monument neperitor școlii române la finea acestui vechi, eternizând tot-deodată și pe apostolii ei mari și mici.

Ideia o cred destul de măreță și vrednică, de a atrage nobila și binevoitoarea atențiune a tuturor dascălilor români, spre a se ocupa și

familiarisa cu ea în înaltul scop de a-se aduce la îndeplinire.

Ideia acosta tinde mai departe, de a espune în fața lumii marii modesta noastră muncă, cu care nu credem a roși vre-unul, și prin această de-a căuta să emulăm și noi cu dascălii altor nămurii culte din lume, în marginile mijloacelor de cari dispunem.

Opera acosta adusă la îndeplinire ar da la timpul său cele mai bune documente din epoca noastră, pentru cel ce s'ar apuca odată a scrie cu terneiu Istoria pedagogiei la noi.

În consecință eu a-și crede, că noi să nu cruțăm nimic pentru realizarea acestei idei.

Cu un cuget și cu o inimă, s'o aducem la îndeplinire.

Esecutarea ei cere valorosul concurs al tuturor celor interesați. Jertfele materiale, ce s'ar cere pentru această, sunt foarte neînsemnate în fața ideii, ce am voi a realiza.

Pe jertfele aduse de dascălimea noastră de până aci se înalță în mare parte viitorul strălucit și măreț al născutului nostru. Să aducem dără cu toții și această jertfă viitorului născutului românesc, din rodirile ostenelelor din trecutul nostru.

Alte păreri speciale în direcțiunea acosta nu voesc a mai sugera de astă-dată, ca să nu preocup pe nimenea.

Mi iau însă voie a pune spre desbatere, fiă în public, fiă pe cale privată, următoarele cestiuni:

1) Dăcă sunt aplecați în principiu dascălii noștri din toate unghiurile patriei și de toate gradele a lua parte la această lucrare?

2) Dăcă da, D-nii profesori dela școlile medii și dela institutele pedagogice și teologice, ore n'ar fi consult, ca și dănsii să inițieze o asemenea lucrare, care să completeze opera noastră, a învățătorilor, și lucrul să ia un avânt și mai puternic?

3) Dăcă sunt aplecați On. membri ai corpului didactic de ambele confesiuni a forma o lucrare în comun sau separat?

4) Cum cred on. membri ai corpului nostru didactic, că s'ar pute mai lesne duce la îndeplinire această lucrare?

După ce se vor fi discutat și lămurit aceste cestiuni, eventual și altele relative la această lucrare, până la ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel a. c. în înțeleșul propunerilor făcute, vor începe a-se lua măsurile pentru esecutarea lucrării propuse.

Păreri d-lor colegi său se publică prin diarele noastre, său să tri-

mit la subscrișul împreună cu adărrile. Adărrile se pot trimite simpu printr'o carte poștală împreună cu adresa aderentului. În eventuala lucrare numai aceia vor fi luați în considerare, cari de bună voia se vor anunța și angaja.

Cu acestea Vă rog, prea stimați și iubiți d-nii colegi, a primi cu toții asigurarea despre deosebita stimă, considerațiune și iubire, ce vi-le păstrez tot-d'auna.

Brașov, ziua Pogoririi Duch. Sfânt peste Apostoli, 1895.

I. Dariu,
Învățător la școlile centrale române din Brașov.

SCRIRILE DILEI.

— 27 Mai.

Distinețiunii și numiri în clerul Archidieceșei române gr. cat. Cu ocașunea instalării I. P. S. Sale Metropolitului Dr. V. Mihalyi s'au făcut următoarele distincțiuni și numiri: Au primit brău roșu cu titlul de viceprotopop: profesorii gimnasiali din Blașiu Silvestru Nestor și Alexandru Uilăcan, apoi notarul consistorial Aron Papiu. Administratori protopopesei au fost numiți: George Bărbat în Blașiu, Ales. Ungur în tractul Fărăgăului; Ion Pop în tractul Morlacei și Almașului și Iacob Macaveiu în tractul D. St. Martinului. Au fost numiți protopopi actuali viceprotopopii: Benjamin Pop al Uioarei, Ioan Hătegan al Dergei, Zaharie Bran al Biei. De-asemena parochului Nicolae Tamaș din Grid i-s'a conferit brău roșu și titlul de viceprotopop onorar pentru jertfele aduse în favoarea școlii și a bisericeii.

— 0 —

Dela Vaț primim o soire, care arată un mare grad de barbarism, desfășurat față cu întemnițații noștri de acolo. Ni-se comunică adecă, că directorul temniței a declarat domnului Pop de Bășesc, că de Rosalii nu va da permisiune nimăruia, nici chiar fiicele sale din depărtare, de a-l visita. Tot așa de strălucit merg lucrurile și la Seghedin unde, aușim, că s'au făcut șicane familiei Lucaciu. Nici fiilor să nu le mai fiă iertat să-și vadă pe părinții lor? Acest soiu de „umanism“ maghiar a la Pazmandy, trece toate marginele.

— 0 —

Dr. Lueger și Liga. D-l V. Urechia, președintele Ligei, ne edresază din București următoarele rânduri cu data de 26 Mai st. v.: „Domnule Redactor! În numărul D-Voștră din 25 Mai (pag. 3) publicăți o telegramă din București cu data 4 Iunie, în care se afirmă, că în urma proclamării de membru de onoare a d-lui Dr. Lueger „mulți membri și-au anunțat eșirea lor din Ligă“. Vă rog să luați notă, că falsă, absolut falsă este această asertiune. Al. Dv. devotat V. A. Urechia“. — Observăm,

Domnului, mâine punem plugul pe ele... Bine că le vedurăm svintate...

— Tot la locuri ne ducem și noi, grăi Marina.

— Da ce ai, d-ta neică Ióne, de ești tot buimac de vre-o vreme 'neoa? De! toți am fost obidiți și suntem, că fómetea ne-a rupt la toți câte-o spiță, da uite, bun e Dumneșeu, a început să ne mai și bucure.

— Ce să fiă, răspunse Marina; ia, cam bolesce bietul Ion...

— Dór așa, dișe muierea lui Tase, că dumneavóștră n'atți prea pătimit așa de lipsă... Cine-a avut ca dumnea-vóștră un sac de făină?...

— Da n'am, avut nici un sac, lele hăi... Nu mai scóteți vorbe d'astea, că e păcat de dumneșeu... Te-ai luat și d-ta după gura brotacului de Gheorghită al nostru...

— Ia lasă vorba asta muere. Ce-a fost a fost. Ia mai bine să rugăm și pe Ion să vie la clacă la noi...

— Ce clacă? întrebă Marina...

— Păi, sleim puțu din curte, Duminecă acuma, s'avem apă pentru vremea muncii...

— Aoleo! dișe Marina fără voie... Ion înfipse ochii în pământ și se făcu galben, ca sulfina.

— Ecă, da ce 'ți e, neică? grăi Tase.

— Păi, n'o să póta Ion, că nu vedeți cea dat peste el cu bóla asta? Uite, așa'l apucă, nevoiașul de el... și-l ține cât e ziua de mare...

— Aoileo! lele Marino, e gălbenare... Să pui pe sócra lui Timofte să-i descante de trei-ori, că-i ia cu mâna...

— Păi o să pui...

— Las'că-i spui eu să viă la d-vóștră. După-ce al-de Tase se depărtară, Ion, câtă pe urmă-le cu ochi mari și timp.

— Ai aușit, nevastă, o să slească puțu...

Plecă o clipă capul, apoi grăi de-odată cu țăriă:

— Să scii, că plec din sat, la nópte. Mă duc la muncă unde-oi nimeri, numai departe să fiă.

Marina tăcu atunci; dér pe când...

— Ascultă și de mine, Ióne, că numai rău nu 'ți-am vrut și nu 'ți-am făcut

pe lumea asta... Nu te du nicăirea, că chiar dăcă-or slei puțu, pe tine n'o să cadă prepus; dér dăcă-or afla, că te-ai dus, lesne te-or bănuși, că mai aprópe o să fi de gândul tuturor. Pe urmă inima-mi spune, că n'or să sleiască puțu, că multe se pun d'a curmeziș la mai toate vrerile Románului. Și mai bine dău, în sat la tine, cu nădejdea în Maica Domnului, decât cine scie pe unde cu mintea ratăcită și lesne de luat la ochi...

— Păi, om vedea, răspunse Ion. Ér după câte-va clipe dișe: incai de nu 'l-ar slei până ce m'oi spovedi, ca s'mi ușurez nișel sufletul.

IX.

Sórele purcedea să dejuge la vama serei.

Biserica d'abia se vedea dintre salcâmi ai înalți și deși; dér în turnul de tinichea albă se strinseseră par'că toate luminile roșii din asfințit.

Ochiurile de gém par'că erau cuiburi de cotlon pline cu jar.

Ér din ele, înlăuntru bisericeii, se

rășfrângea o vâpae întrégă, care lumina tîmpla și făcea să strălucască tot ce închișia argint și aur.

Iadul zgrăvit pe bolta ferestrei din stânga, d'asupra strănei, în bătaea vâpaei de sânge, prindea viță, și înfricoșat se mai arăta pentru păcătoșii chinuți de diavoli chinuitori.

Ii vedeai aevae par'că, cum se frământă unii de dor năprásnic, și cum viră dracii țepile într'înșii în vreme ce li-se mișcau limbile, ca para focului și coșile, ca furei ale întunerecului.

În bolta ferestrei din dreapta într'og lumină slabă, Mântuitorul, cu chip blând, binecuvânta o lume întrégă de copii grămădită în juru-i.

Puțin câte puțin lumina de sânge se ștergea, ér sfinții de pe cele opt icóne mari ale tîmplei se iviră ochilor într'o lumină potrivită.

Sfântul Nicolae par'că și rostea rugăciunea de séră; Sfântul Mina cerea par'că pentru omenire vr'o deslegare dela Mântuitorul; Sfântul Ión Botezătorul purta par'că în ochi dorul de apa Iordanului;

că faima din cestiune, pe care o desminte d-l Urechia, a fost răspândită în Austro-Ungaria de către biroul de corespondență din Viena și Pesta și publicată în mai toate ziarele din monarchia.

—o—

Excursiune musicală. Reuniunea de muzică română din Sibiu, sub conducerea harnicului ei dirigent G. Dima, compusă din 60 de coriști, dame și domni, a făcut la Rosalia o excursiune la Bucuresci, unde a dat două producțiuni. A fost foarte mult aplaudată și laudată chiar de Majestatea S'a Regina, care a luat parte la una din aceste producțiuni. La reîntorcere corul d-lui Dima a dat un concert și aici în Brașov, fiind călduros îmbrățișat de toți Românii din oraș și jur. A cântat, între alte bucați clasice, și un șir de cântece populare arangiate de d-l Dima, cari au fost primite cu însuflețire. Foarte mult a plăcut cu deosebire frumoasă și originală colindă „Lăgan verde de mătase“, care se cântă aci între Românii din suburbiul Scheiu. Ceva nou au fost pentru noi cântecele populare slovace, aranjate pentru cor cu mult succes tot de d-l Dima, cari fiind drăgălașe în felul lor, au stărnit viile și repetițiile aplause ale publicului. După concert a fost masă și petrecere frumoasă la otelul „Europa“. Corul s'a reîntors erl acasă în Sibiu.

—o—

Din Blașiu i se scrie diarului „Dreptatea“: Serbătorile Rusaliilor în Blașiu au fost mai frumoase d'or decât ori și unde. În prima zi a celebrat în catedrală însuși Metropolitul cu o foarte numărösă asistență. Cântările au fost executate de corul d-lui prof. I. Mureșianu. Domnul Mureșianu a arătat de nou câtă putere creatoare și organizătoare posedă. Ori de câte ori vin la Blașiu și am ocaziune să-l aud, tot-deuna aflu ceva nou — și ceva ce denotă progresul. Activitatea d'nsului — atât practică, cât și teoretică, în „Musa Română“, este hotărât mare. Durere însă, că această activitate nu este în destul apreciată. „Musa Română“ d. e. de-abia poate resufla — în lipsă de abonenti. Er pentru opul destinat corurilor, despre care în toate foile se publicase apel — închipuiți-vă — au sosit 8, și opt! prenumeranți....

—o—

Proces de presă cassat. Se scie, că fostul ministru-președinte Wekerle intențase proces de presă redactorului dela diarul „Dunantuli Hirlap“ cu numele Barabas, pentru calumnia. Fôia acesta scrisese adevărat, că Wekerle ar fi voit să siléscă pe principele Eszterhazy și pe alți câți-va membri din camera magnaților, ca să nu voteze în contra proiectelor de lege politice bisericesci, căci de va vota, el va face, ca Eszterhazy să p'erdă un proces pentru 600,000 fl., ce-i pretinde dela erar. Pentru asta Wekerle a pornit proces în contra fôiei al căreia redactor Barabas f' osendit la

prima pertractare cu șese luni închisore ordinară, d'ér el, în sensul procedurii procesuale, ceru o a doua pertractare, care avea să se țină în 6 l. c., d'ér nu s'a ținut, deôrece Wekerle și-a retras procesul și s'a împăcat, — se vede bagséma, că se va fi simțit cu musca pe căciulă.

—o—

Tergul dela Clușiu, ce avea să se țină la 13 Iunie st. n., se va ținé anul acesta în 11 Iunie. Înțelegem aici diua tergului, ér tergul de vite, ce promite a fi de astă-dată bun, se va ținé tot în zilele obișnuite, adevă în 10, 11 și 12 Iunie st. n. Cu ocaziunea această de obicei se face la Clușiu și mare terg de lână.

—o—

Cutremur de pământ în Florența. Din Florența (Italia) vine scirea, că alaltăieri n'optea s'a simțit acolo un mare cutremur de pământ, care a ținut 6 secunde. Poporațiunea orașului a fost cuprinsă de mare spaimă și frică. Stradele se umplură îndată de lume. Tôtă n'optea orașul a fost iluminat. Peste di bisericile au stat deschise, înălțându-se rugăciuni către Dumnezeu.

—o—

Carnea de vită, care înainte de asta se vindea la Clușiu cu 44 cr., acum deodată s'a suit la 48 cr. chilă. Scumpirea această i-a indignat mult pe Clușienii, mai ales fiind-că vitele grase în timpul de față nu sunt așa scumpe, ca altă-dată, ér cele slabe sunt chiar eftine.

—o—

Diav pravoslavie în Ungaria. Cu 1/13 Iulie va apăre, sub redacțiunea preotului s'erb ortodox Alexandru Curai în Sighetul din Torontal (Ungaria de sud), un diav s'erbesc intitulat „Branic Pravoslavija“.

—o—

Două atentate, cari au făcut senzație, s'au întâmplat dițele ecestea, unul în Madrid contra generalului-gubernator *Primo Rivere*, și în Rimini contra fostului secretar de stat în ministeriul de r'esoiboi italian, *Ferrari*. Acesta a fost nimerit de un glonț, care i-a făcut o rană mortală. Atentatorul se dice, că e un anarchist păpușar cu numele Gattai. El a fost deținut. Atentatorul contra vieții lui Rivere se numește *Clavijo* și încă a fost prins, și tribunalul de r'esoiboi l'a osendit la m'orte prin glooț, de-ôrece era căpitan. El a fost executat deja alaltăieri.

—o—

Mușcat de viperă. Din Deva se scrie că la 3 Iunie n. c., un tin'ér de-aco lo voind să ia nisce oué dintr'un cuib, ce era în apropierea cetății, au di de-odată o puternică sisăitură din cuib, simțind tot odată o durerösă mușcătură la mână. În cuib se afla adevărată viperă, pe care tin'érul o conurcă tocmai când ea mânca la cuă. Nenorocitul f'ú numai decât pus sub cură medicală.

—o—

Noué linii ferate în Sălagiu. Se proiectează a se înființa în Sălagiu doué căi ferate: una între Șimleu și Margita, care ar împreuna comitatul Sălagiului cu al Bihorului și ar avé o întindere de 58 kilometri. Această linie ar pleca dela Șimleu și ar trece pe la Zoban, Ip, Săplac etc. A doua linie se proiectează a-se înființa între Șimleu și Ciucea, avënd o întindere de vre-o 50 kilometri. Aceasta ar pleca dela Șimleu, trecënd pe la Varșolt, Plecna, Horvat, Peceiu și Boian, trecënd de-aci pe valea Crasnei până la Ciucea, unde s'ar împreuna cu linia ferată a statului.

—o—

Jos cu țigara! Wilhelm, împératul Germaniei, a oprit pe toți oficerii din armată de-a fuma pe stradele Berlinului și pe promenade. Insu-și împératul veghiéază asupra oficerilor și pe ce-i ce îi găsește cu țigara, îi pedepsește aspru. Dițele din urmă împératul opri pe stradă pe un locutenent, care ținea în mână o țigară, ce însă nu era aprinsă. Împératul numai decât chiamă doi gendarmi, cărora le porunci, să ia pe ofiter și să-l închidă. Acesta s'a întâmplat pe una dintre stradele cele mai cercetate din Berlin, unde se afla mulțime de lume. Casul a produs mare senzație, mai ales fiind-că până acum nici unuia dintre împérați nu i-a trāsinit prin minte să ia așa măsurii aspre în contra fumatului.

—o—

Prospect. La numărul acesta al foii n'ostre se alătură un Prospect asupra băilor Balványos (Büdös, Fidelisband) din comitatul Treiseaunelor (Haromszek.)

—o—

NECROLOG. Vasile Breaz, locuitor în comuna Laz, com. Sibiiului, a r'eposat Duminecă la 2 Iunie în etate de 65 ani. Il jălesce intristată-i soție Elena cu numărösă familie. — Dumnezeu să-l odihnéscă în pace!

Literatură.

În tipografia arhiepiscopescă Silvestru Morariu-Andrievic din Cernăuți (Bucovina) a apărut: Carte de cetire pentru cursul de repetire, de Nicolae Ieremievic-Dubéu, învățator la școla de aplicație a pedagogiului i. r. în Cernăuți. Cartea conține 117 bucați de cetire alese, de diferiți scriitori buni. Prețul unui exemplar de 260 pag. format mare costă numai 80 cr., legat 1 fl.

*

În institutul tipografic T. Liviu Albini din Sibiu a apărut: La țință, meditațiune politică de N. Christea, ases. cons. Form 8° de 73 pag. Prețul 40 cr.

*

Memorii din 1848/49 de Vasile Moldovan, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețul unui exemplar e: 50 cr. séu 1 coronă, plus 5 or. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani.

Comandele se pot face la adresa: Traian H. Pop, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

ECONOMIA

Stupăritul.

1. **Descrierea albinelor.** Albina este o insectă; se numește insectă, pentru-că corpul ei este insectat séu tăiat în trei părți principale: cap, pept séu torace, și burtă séu abdomen. La cap are doi ochi mai mari, ér pe crescet mai are trei ochi mai mici, ca nisce puncte, cari cu ochii liberi abia se pot zări.

Albina mai are la cap doué antene, séu cornițe, cari îi servesc la pipăit, cu deosebire în coșnițe séu stubee, unde este întunerec. Acele cornițe sunt mișcăciöse și albina le p'ote învéri în toate părțile.

În gură are albina doué fălcă rođătoare, numite și mandibule, cari se mișcă orisontal și cari îi servesc la rupere și mâncare. Limba lor e tufösă, ca o mătură, și se pare, că stă din mai multe limbă, dintre cari numai pe cea din mijloc o întrebuintéază la suptul mustului de floră. Tot cu limba albina p'ote și gusta.

Mirosul albinei este foarte desvoltat și constă dintr'un organ în fața capului, aprôpe așa, ca și la ômeni. Cu ajutorul mirosului își cunosc albinele coșnița, regiunea încătrău sboră și decă vine vr'o albină streină între ele.

Peptul albinei e compus din trei verigi séu inele, și la fiă-care verigă are câte-o părechă de picioré cu unghii la v'ért, cu cari rup, se acată și se urcă. De amëndoué părțile peptului are albina și doué găurici, ce ce se numesc stigme, cu cari r'ésuflă și dă sunete. Aușul nu este așa bine desvoltat la albină, din cauză, că-i lipsesce organul respectiv. Pântecelii constă din mai multe verigi v'értose și e acoperit cu nisce perisori fini. În pântece au vasele pentru prepararea de c'éră și miere.

Albinele se împart în trei părți: în regine séu matce, albine lucrătore și trântori séu bărbătuși. Într'un stup se află numai o regină, apoi dela 2000—3000 trântori și până la 30,000 albine lucrătore. Tot cam 3000 de trântori séu 6000 albine lucrătore cântăresc un kilogr.

Regina este mama la toate albinele din stup; de ea ascultă și după ea ies toate când părăsesce coșnița. Regina este ceva mai mare și lungăreță, decât albinele lucrătore;

Fecióra, în umbra ce începea acuma, își strîngea mai cu grijă par'că dumneșecul prunc la sîn; Arhanghelul Gavril pe-o ușă, și Archangelul Michail pe altă ușă, unul ținea cump'ena sufletelor și celalt sabia, cu care dă drumul sufletului din închisóra trupului; Sfântul Spiridon storcea o cărămidă, în mână-i rămânând lutul, pe când în sus se ridica focul și 'n jos curgea apa. Sfântul Petre într'o parte și Sfântul Pavel de altă parte la încheiătura tîmplei cu p'ăretele, așteptau liniștiți hrumul lor de a treia di.

Perdeaua dela dveră era trasă în lătură. Inapoi a sfinteii mese Mântuitorul pe cruce durcea somnul de om și martir, în vreme ce coróna de lumină, care-i împrejmuia capul, mărturisea de înviere și de viață vecnică.

Er lumina asfințitului, care scădea clipă cu clipă, pornia din altar, îndemn de în-genunchiare și fiori de frică.

Nu mai rămăsese la spovedit, decât un Român: Ion Tabără.

În fața uși micii din stânga, sta plecat cu fața la pământ, ca amorți, și nu

mai când părintele Iftimie se apropiă de d'nsul, Ion ridică fruntea și ochii speriați.

— Ia vino, fiule, de'ți fă și dumnéta rëndul, îi grăi părintele și se îndreptă cătră strana archierescă lângă care îi era scaunul.

Ion umblă după preot, ca umbra unui om bătut de gânduri și înjugat de vr'o muștrare de cuget.

Apoi căđu în genunchi înfiorat de-o frică fără margini: firesce, avea de spus peccatul, în lăcașul Domnului.

Părintele Iftimie îi așternu pe cap patrahirul și rosti o rugăciune scurtă, ca pentru a'l vrednici, pe păcătoș, de harul mărturisirei.

— Ei, fiule, grăi apoi cu blândețe; ești în casa celui ce toate le-aude și carele în toate cugetele omenești străbate. Nu tăinu nimica din ce-ai făptuit; deschide-ți inima întrégă ori-cât de greu 'ți-ar fi peccatul, și nădejdea să ne-o punem în îndurarea lui Isus Christos Mântuitorul...

Fiă-care cuvânt rostit rar, cu credință și cu dragoste, sbura cătră înălțimi cu r'esonet din ce în ce mai slab.

S'ar fi asemănat par'că pietricelei lăsată în iazul liniștit: despică apa și iscă valurile, care cercuri-cercuri, din ce în ce mai subțiri, se împrăștie și se pierd în ele înșile.

Vălurelele s'au șters, d'ér pietricea rămasă e în iaz.

Așa, fiă-ce cuvânt rostit, are r'esonet, și decă pe martor s'a rostit, scris rămâne.

Părintele Iftimie era martor ceresc, și Ion, ca apucat de friguri, fiind-că dinții îi clănțaneau, își mărturisi înfricoșatul peccat, că făcuse m'orte de om.

În vremea această biserica se tot confundă în umbrele serei.

Și când Ion sfirși de mărturisit, prin ușa bisericei rămasă deschisă străbătea o lumină de amurg, care se sfia par'că să trecă din pridvor în biserică.

Tôte, în lăcașul Domnului, se amestecau cu întunerecul, și numai doué, trei candelé p'ălăiau la iconostas și d'asupra dverei, împrăștiind licăriri așa de slabe, că se pierdeau în însuși neputința lor de-a lumina.

Părintele Iftimie, îngrozit de greuta-

tea peccatului, d'ér și p'etruns de milă și de îndurare până în ad'ncul sufletului, se întreba, decă era vrednic să deslege pe Ion de-așa peccat; se întreba, ce canon să-i dea, fiind-că n'ajunge omului une-oră viața lui totă, ca să-și ispășescă o vină grea.

Cugetul lui de om drept și de preot, îi spunea cu tăria credinței, că Ion nu se făcuse vinovat de furt, decât într'o clipă de desnădejde, decât din fôme, și mai mare chin, decât să-ți veđi pe-ai t'ei căutându-ți în ochi și spunându-ți cu privirile pierdute: „mi-e fôme... mor!...“

„Maică, 'm-e fôme! n'a venit tăicu-țu!“ strigase băețelul din casă, — așa spusese Ion în mărturisirea lui, și atunci ochi și minte i-se întunecară a prăpastiă... și o pornise glonț...

Și se înfiorase tot ce era omenesc în părintele Iftimie, căci i-se închipui grozăvenia acelor clipe...

Pe urmă Ion se făcuse vinovat de omor... Era peccatul cel mai greu...

D'ér și aci, acelaș glas, îi spunea părintelui, că Ion, omul bun și aședat, muncitor și cu drag de casa lui, fără de voie se făcuse ucigaș.

colórea ei este căstăniă și cu verigile galbine.

Regina se împărechază cu trântorul numai odată, cât trăește; împărecherea se face în aer liber și încă în sbor. Cu acea ocaziune apoi trântorul și móre, ér regina, întorcându-se în coșniță, începe a oua pe fiă-care și dela 200—300 ouă. De aci ne putem ușor esplica, cât de tare se pot înmulți albinele.

Regina are un organ genitor pentru ouă și o beșică cu spermă (măduvă) pentru rodirea ouălor. Când oul se rodesce, ese din el albină lucrătoare, séu regină, la din contră — trântor. Nu puțin contribue la acesta și celula (căsulia) în care se depun ouăle. Din celulele cele mai mici es numai albine lucrătoare, din cele mai bulbucate trântori, ér din cele și mai bulbucate (ca țîța) de pe marginea fagurilor, se desvóltă reginele.

După ce regina depune oul în celulă, acela se clocește și la trei zile după aceea ese din el un vermuleț alb (larvă), care după alte șese zile se prefăce în nimfă (cocon); pe acesta o astupă apoi albinele lucrătoare în căsulia ei cu un capac de cêră și în starea acesta stă 12 zile. Trecând timpul acesta, nimfa róde capacul și ese afară ca albină deplin desvóltată. Dela depunerea oului în căsulia prin matcă, până la desvóltarea perfectă a individului de albină, trece un timp de 21 zile. La trei zile după desvóltare, atât regina, cât și albinele lucrătoare pot sbura, trântorii însă numai după opt zile.

Reginele pot sé trăescă până la șese ani, dér nu e bine a-le suferi în coșniță mai mult ca trei ani, deórece îmbétrănesc și nu mai pot rodi ouăle, d'n care causă apoi se fac în stup mai mulți trântori, decât albine lucrătoare. Albinele lucrătoare pot sé trăescă dela 6—12 luni; ele fiind tare lucrătoare, se prăpădesc fórté curênd.

Trântorii séu bărbătușii trăesc și ei câte-trei patru luni, până când se sfêrșesc cu roitul, apoi încep a-i scóte din coșnițe albinele lucrătoare, și a-i ucide, ca sé nu le mănânce mierea peste érnă, fără de-a lucra nimic.

Albinele lucrătoare sunt cele mai cuprinse cu lucrul, pe care și-l împărțesc așa, că unele stau acasă și îngrijesc de cloceirea ouălor și nutrirea vermilor, altele se ocupă cu facerea fagurilor, altele sbórá la câmp după miere, altele adună praful séu polenul de pe florí în formă de globulețe și altele fac fagurii.

Fagurii constau dintr'un pãrete subțire la mijloc și pe amêndoué părțile aceluia sunt celulele, în cari se depune mierea. La facerea fagurilor albinele se acață una de alta și își întind solduleții dela una la alta, ca și lucrătorii la facerea unei case, când întind cărămișile din mână în mână. Colórea fagurilor la început e albă; clocindu-se însă puii în ele, se îngălbinesc și inegresc.

După ce unele din albine s'au apucat de facerea fagurilor, altele și încep a căra miere în celule făcute. Mierea o sug albinele din mustul florilor, pe care cu ajutorul organelor lor o prefăc și adună într'o beșică, unde stă până ce se umple și apoi o tórnă în celulele fagurilor, în cari, pentru ca sé nu curgă, o acopere cu un acoperemênt fin de cêră. Din mierea acesta se nutresc albinele numai tómnă târziu, când adecă nu mai află nutremênt pe câmp, și primăvéra, până când cresc florile. Când stupul nu are primăvéra miere de ajuns, atunci stupul trebuie sé-i vină într'ajutor prin punerea unui blid sub coșniță, în care se pune apă cu zahar, séu miere cu apă.

(Va urma.)

HIGIENA

Bóla și caracterul.

Adevérate sunt vorbele unui bătrân, care a đis: „Când voiți sé vorbiți cu un om, de care aveți nevoie, alegeți bine momentul. De va fi dispeptic, nu'l deranjați la ora mesei; decât e nervos, așteptați ca cerul sé fiă limpede. Dacă e vorba de o femeie, oh! atunci îndoiți precauțiunile, căci caracterul se schimbă din lună 'n lună și la ori-ce oră“.

Caracterul e schimbător, ca și un caleidoscop, și fórté schimbat după starea sănătăței. Bóla, și mai cu sémă operațiunile cronice, esercită o influență invederată asupra stărei nervóse și prin urmare asupra stărei morale a individului. Schimbată natura bólei și el va reveni îndată.

Voltaire, nu a ascuns'o scriind: „Voiți sé schimbați cu totul caracterul unui om? Dați-i în fiă-care și câte-o purgațiune emoliantă, până când îl veți fi ucis, Carol XII lea, în timpul frigurilor, de cari suferea pe drumul spre Bender, nu mai era același om; dispuneau de el, ca de un copil“.

Caracterul celor suferinđi de podagră, e cunoscut. Omul cel mai amabil la trei-đeci de ani devine insuportabil de când e chinuit de reumatisme. În fond, bóla a făcut sé se voteze legea divorțului. Caracterele se potriveau, totul mergea bine în căsniciă, până la un moment, apoi sistemul unuia a luat-o la drépta, al celui'alt la stânga, uratul de sodă s'a acumulat viclenescé în țesături, și încetul cu încetul discordia a sosit. Puțin prea mulți nervi într'o parte, cristal uric de cea-l'altă, și écă caracterele devin opuse.

S'ar puté đice multe și mărunte asupra acestui subiect, esplorat în mod insuficient din partea psihologilor, însă am fi prea indiscreți.

Profesorul Azam, din Bordeau, a reluat cestiunea modificărilor, pe pe care le póte resimți caracterul în timpul bólei. D. Azam afirmă, că ori-care persónă atinsă de ori-ce bóla cronică, își vede dispoziția transformată și caracterul schimbându-se. El citează câte-va casuri interesante, anume nisce esemple, unde modificățiunea caracterului rămâne chiar după disparițiunea turburărilor, care le-au produs! Ast-fel ruptura unui picior, séu a pulpei e suficient, chiar după vindecare, a face dintr'un om plăcut, un om nesuferit. Un om își rupe în în două fluierul piciorului, écă'l trântit în pat pentru trei luni. Va fi supărăcios, acesta ori și cine o póte înțelege, însă bolnavul devine posomorit și începe a urí pe cei ce'l înconjóra. Apoi, când se póte scula și începe a umbla, aceste sentimente, departe de a se modifica, devin din ce în ce mai rele și provócă la densusi nisce implusii ciudate, atât de ciudate încât i-a intrat în cap sé spinteca pe nevastă-sa, pe fiă-sa, pe ori și cine, numai sé póta spinteca pe cine-va. Acest bolnav avea cunoscița atât de bine determinată asupra impulsiiunilor sale omucide, că era mahnit și ruga pe toți sé nu se apropie de densusul. Acesta este numai influența unei fracturi ale osului tibia și al peroneului.

Un avocat e silit sé stea în pat în timpul mai multor luni, când începú sé umble; toți fură mirați de a găsi în el un alt om. El fuse vesel, acum devenia mahnit, hypocondru, fricos și abătut. Acestea sunt transformățiuni ale caracterului produse prin cauze indirecte. Perversiunile sunt atât de numérose, ca și transformățiunile.

D. Azam atrage atențiunea asupra turburărilor morale, cari se pot

observa la persónele nevralgice, la bolnavii atinși de anghină de pept, de turburări digestive și de afectiuni diverse. Ori-cine póte constata acesta la aprópele séu. Suferința ne schimbă. Se póte óre localisa caracterul într'o regiune óre-care a creerului? D. Luyo crede, că da, și el e de părere, că caracterul resistă în regiunile bazei creerului, care percepe iritațiunile cereletului. Acesta este o părere din cele mai autorizate; însă ea este cu totul speculativă și pricepe ori-cine, că nu va veni niméruí în gând de a merge sé examineze cereletul cui-va pentru a sci, decât are un bun séu réu caracter.

Popa Cojoc.

După ce s'a domolit réscóla dela 1848 din Ungaria, ténérul împérat al împérei austro-ungare Francisc Iosif I. a mers, ca sé cerceteze și Ardealul. Românii 'i-au făcut paradă mare și, pe unde trecea, poporul îi ieșia înainte spre întâmpinare în frunte cu preoții séi.

Între acei preoți, cari au ieșit înaintea ténérului împérat, a fost și Popa Cojoc dintr'un sat din partea despre miadă-đi a Ardealului. Acest preot era cam de vr'o cinc-đeci de ani de bătrân. Împératul se îndrepta câte c'o vorbă doué cătră fie-care preot și une-ori și cătră unii țérani bătrâni, cari erau mai de cinste. Și așa împératul a întrebat și pe preotul Cojoc ori de are copii.

„Am Majestate, sunt toți aici,“ îi răspunse Cojoc. Și din mijlocul poporului au ieșit patru flăcăi, unul de vr'o doué-đeci de ani, și toți ceilalți de-a réndul tot cu câte un an mai ténér un decât altul.

Împératul s'a uitat la flăcăi, s'a uitat lung și la Popa Cojoc, apoi s'a întors la generalii séi, cari îl petreceau din loc în loc. Generalii venind mai aprópe, se uitau cu ochi mari, plini de mirare, când la popă, când la flăcăii lui. Popa era voinic, înalt, plin de viață în față, flăcăii erau de asemenea voinici, sdraveni și frumoși.

„Sé tráesci părinte, și sé-ți tráiască flăcăii! Avem sé facem cãtane de frunte din ei“, đise ténérul împérat.

Generalii nu încetau de a vorbi între olaltă; împératul însă se uita cu ochi veseli și plini de zimbet la flăcăi; căci erau Români nu șagă, acei Români, pe cari s'a rázimat împérei habsburgicé în vremuri de grele primejdi, voinici de ai lui Iancu, cari au ținut strajă la scaunul împératec, când résvrățitorii lui Kossuth au amenințat cu dărímare marea împérei a Austro-Ungariei.

„Să-mi lași părinte doi flăcăi, ca sé'í duc cu mine la Viena“, îi đise éráși împératul.

Óre cãința, ce arăta și omenia lui din trecut, nu erau cheazăși, că Dumneđu putea sé-l ierte odată și sé-l ușureze cu încetul din greutatea muștrării de cuget?

Părintele Iftimie se ridică cutremurându-se de puterea harului séu, acoperi capul lui Ion cu patrahurul, și de astă-dată cuprins de tot focul menirei lui de rugător înaintea Celui Prea înalt, stătú mult, cufundat în întunec, și cerú Mântuitorului lumii alinare pentru păcátosul, ce fără ce voie greșise întru cele greu de iertat.

Pe urmă îi réndui canónele și-i fágădui sé-l scape de primejdia aflării trupului Sêrbului.

Fără glas în fața bucuriei sufletesci, că i-se fágăduia alinarea și iertarea de păcát, Ion sárută cu pornire mâna părintelui și o duse la frunte; bătú apoi trei mătánii înaintea iconostasului și după câte-va clipe eși cu părintele.

În dreptul uși, ca o stea depărtată, lucia printre copaci lumina unui felinar din curtea arendașului.

În nóptea aceea Ion dormi mai odihnít, cum de fórté multe zile nu durmise.

Când fú sé pornescă cu plugul la locuri, grăi muierei:

— Măre, sfânt lucru e cãința și iertarea; sé ferescă Dumneđu însă și pe vrăjmaș de fómete și de păcát...

(„Revista Nouă“.)

Bostanul.

(Poesiă în prosă de Iwan Turgenieff.)

A fost odată un bostan.

El trăi timp îndelungat în cea mai deplină fericiire, când de-odată, ca din senin, îi vine la cunosciță, că tótă lumea îl ține de un nătărău prost.

Scierea acesta îi făcú mult sânge réu și bater de cap. Doria sé afe o cale, prin care sé incungiure ori-ce veste urită, ce s'ar face pe socotéla sa.

De-odată îi plesni o ideiă, pe care numai decât o și puse în praxă. Într'o đí se întélnescé adecă cu un prietin, cu care întrând în povestí, ajunge vorba la un pictor renumit.

— „Pentru numele lui Dumneđu!“ đice bostanul, „dér încă nu scii, că pe acest pictor l'au aruncat de mult între vechituri? Trebuie sé scii așa ceva... Dómne, rémas mai ești de lume.“

Prietinul se rușinează, crede bostanului și se alătură la părerea lui..

— „Ah! ce mai drăguță de carte am cetit ađi!“ đise un alt cunoscut.

— „Ce vorbesc?“ răspunse bostanul cu mirare „cartea din vorbă nu plătesce o cêpă degerată; asta o scie tótă lumea, și tu încă nu-o scii? Rémas mai ești de lume frate!“

Acest cunoscut rémase și el uimit și se alătură la părerea bostanului.

— „Ce om harnic e amicul nostru N. N.“, đise al treilea cunoscut cătră bostan, „în adevér, el e un bărbat fórté cum se cade!“

— „Pentru Dumneđu!“ fú răspunsul bostanului, — „încă și vrăbiile sciu, că N. N. e cel mai de nimica om; nu scii, că a înșelat pe tóterudenile sale? Póte fi cine-va, care sé nu scie acest lucru?... Precum vèd, tu ești tare rémas de lume!“

La auđul acestora, al treilea prietin încă s'a rușinat de cele đise, și s'a alăturat la părerea bostanului.

De aici încolo sé fi fost láudat înaintea bostanului ori și cine și ori și ce, el pentru toți și pentru tóte avea același răspuns, din când în când mai adăuga: „Și tu încă-l socotesci ca autoritate?“

— „Acesta e omul dracului!“ điceau amicii bostanului. „Uite ce cap, ce minte mai are!“

— „Și ce limbă!“ điceau alții, „un adevérat geniu!“

Și așa mergênd vorba din gură, în gură, étă că la urmă editorul unui diar în credința bostanului redigiarea părții critice a diarului. Acum bostanul s'a apucat sé critice tótă lumea în limbagiul séu îndatinat și în forma-i cunoscută. Ast-fel bostanul, care mai înainte era inamicul ori-cărei autorități, a ajuns a fi el însu-și o autoritate; tinerimea mai ales se alipesce cu nebuniă și tremură înaintea lui...

Și astăđi acestor bostani le umblă bine pánza... între slăbănogi.

M. B.

Garda împărătească a fost totdeauna alcătuită în cea mai mare parte de Români, mai ales Năsădeni și Bănățeni, băeți din cele două așa numite hotare militare, cari făceau două regimente de grăniceri, pazitorii de plaiuri în timp de pace, purtători de steaguri și avant-garda oștirilor împărătești în vreme de bătaie. În garda împărătească Români erau cei mai mulți, nu numai din pricină, că împărații cunoșteau credința și alipirea lor de tron, ci și pentru că erau voinici, înalți ca brații și frumoși, deși era mai mare dragul să te uiți la ei.

„Cum poruncesce Măria Ta“, răspuse popa Cojoc. „Când le-a veni vremea, am să-i dau cu dragă inimă și pe eșilalți doi, și în sfârșit și pe cei mai mărunți, ca să slujască țării și împăratului.“

„Numai pe unul și-l mai vrem și anume, pentru că-i băiat, nu șagă. Unul să-ți rămăie acasă, ca să-ți poată sprijini bătrânețele,“ disse împăratul erăși cu blândețe, bucurându-se de purtarea preotului și de băeții lui.

„Pentru bătrânețe avem noi alții mai mici. De-a vrea Dumnezeu, or crește mari spre bucuria și mângăierea noastră. Și apoi mai avem noi și fete.“

„Mai ai copii, părinte?“

„Mai am, Măria Ta! Dacă te înduri să-i vezi, sunt aici.“

Împăratul n'a răspuns nimica, a zîmbit numai clipind din ochi și, sărind jos de pe cal, s'a apropiat de mulțimea poporului. De asemenea au descălicat și vr'o câți-va generali.

Popa Cojoc și-a adus copiii înaintea împăratului. Împăratul însă a făcut un paș înapoi, crezând că or e înșelat, or batjocurit. Lui nu-i venia a crede, că popa Cojoc are atâta gloată. Mă rog, trei fete mari, frumoase și frumos îmbrăcate, în urmă doi flăcăiandri subțiri și cutezători la umblet, apoi patru copii mai mici, să nu te pue în mirare? Preoteasa venia în mijloc și de amândouă părțile rochei se țineau doi copii mai mici, er' în brațe purta alți doi copilași de fașă, gemeni. Ei toți au venit dimpreună cu cei patru flăcăi grămăgioră în fața împăratului. Erau toți șapte-spre-dece suflete, o spuză de copii și toți ai popei. Pentru-că erau toți unul ca unul, împăratul a trebuit să creadă, că toți aceștia trebuie să fie frați și copii ai popei, căci altmintrelea n'ar fi crezut în schimbul împărăției sale cu un băț de cerșitor, că toți acești copii sunt frați dela un tată și dela o mamă.

„Ce diceți, domnilor, de lucrul acesta?“ întrebă Împăratul pe generali. —

— „E o minune. Maiestate, e o minune.“ Bătrânii generali credeau, că e lucru minunat, că ténérul popor al Românilor pôte da dovezi de atâta înmulțire. Împăratul bate pe umăr pe popa Cojoc și-l întrebă: „Ai avere?“

„Am, cât a dat-o Dumnezeu.“

„Și ce diceți, când te gândesci, că ai atâția copii?“

„Ce să dicem, Măria Ta? Noi nici nu ne gândim, când îi facem, nici nu ne batem capul cu ei, când îi avem. Ni sunt grei, până sunt mici. Dacă apucă odată a crește, ni sunt de ajutor, că nu muncim cu mâni străine. Copiii sunt averea Românilor, ș'apoi noi Români numai de copii și de cote góle nu ne plângem!“

Generali ascultau vorbele popii cu luare de seamă a unui om, care ar auși pe altul povestind de-o călătorie la lună. Împăratul își strînse sprincenele ca isbit de-o lumină puternică; par' că înțelegea acum, de ce se plâng cele două nații, ce locuiesc în Ardeal, adică Ungurii și Sașii, că Români să înmulțesc și învie, er' ele să răresc și să perd. Numărul biruesc! Români vreau să fie în număr mare și sunt. Câtă vreme caută Sașii averea în bani și Ungurii în fală, Români umblă cu coatele góle și dic, că averea lor sunt copiii.

Împăratul a luat pe flăcăii lui Cojoc la Viena. Ca să-și pótă țină familia — mai ales ca o răsplată séu ca un dar pentru vrednicie — Împăratul a poruncit să i se dea popei Cojoc o pensiu de cincideci

de florini pe lună, până când copilul cel mezin va crește mare.

Au trecut mulți ani. Austria purtase războie cu Prusia și cu Italia.

Împăratul îmbătrânise. Era pela 1880, când cancelarul împărătesc vesti împăratului într'o di, că un bătrân preot român vrea să vorbescă cu Densul. Asta i se și incuviință.

Preotul, un om bine făcut de vr'o opt-deci de ani, cu statura lui voinică, cu față blândă, cu părul de tot cărunț și cu barbă albă, spune împăratului, că el e popa Cojoc.

Împăratul, după cum ușor se pôte înțelege, l'a uitat de mult. Preotul îi aduce aminte de întâlnirea cea din Ardeal, și împăratul, aducându-și aminte, se apropie de cinstitul bătrân și vrea să-i sărute mâna.

„Cum o mai duce părinte?“

„Bine, Măria Ta, audă-ți Dumnezeu rugăciunea și se Te ție Dumnezeu, ca să ne cărmuesc cu pace și cu dragoste!“

„Și ce-ți fac copiii?“

„De aceea am venit, Măria Ta. Fetele le-am măritat mai pe aproape, mai pe departe, cum le-a fost scris și împărțit dela Dumnezeu. Dar' cu fetele nu faci casă; cu densesle nu te poți mângăia; ele sunt date și date, rămân. De băeți mi-ți mai mare jalea. Trei mi-au murit la bătaia dela Cănecreș și doi la cea cu Pământejii, trei is încă la cătane aici în Beciu. Am avut opt feciori, toți opt au slujit Măriei Tale cu credință. Mai am acasă încă unul al opt-spre-decelea copil,

pe care Măria Ta nu l'ai vădut atunci, pentru-că-i născut mai pe urmă și stăpânirea vre să mi-l iee și pe densus la cătane. Eu's bătrân, preoteasa mi-i bătrână și pensia care am căpătat o amu n'o mai căpătam, de ore-ce ni s'a spus, că copilul cel mezin îi mare. Dér' nu numai atâta, ci ei vre numai decât să mi'l iee la cătane și să mi'l jure și pe cel mezin. Noi nu mai putem munci, s'au trecut timpurile și numai în densus ni-i tótă nădejdea și puterea — și am venit să cad la picioarele Măriei Tale și se Te rog, să ni lasi băiatul, că numai atâta băiat mai avem. Am avut opt băieți și pe toți opt i-am dat cu dragă inimă, ca să slujască împărăției, dér' pe al nouălea nu'l putem da, că rămânem singuri și n'are cine ne căta.“

„Opt flăcăi ai avut la cătane!“ împăratul se primblă prin sală. De odată stă locului.

„Părinte! opt băeți ai avut, și toți opt au fost cătane. Mai ai unul; lasă-l și pe densus să fie cătană!“

Și popa Cojoc s'a întors acasă cu grija pe cap, că are să-l dea și pe al nouălea.

Doi dintre băeții lui Cojoc, amândoi căpitani în Viena, erau însărcinați după porunca împăratului să iee leafă îndoită, ca să îngrijescă de bătrânii lor părinți câte zile vor mai trăi.

Era frumoasă, era vrednică de un împărat, porunca, ce-a dat-o împăratul, și popa Cojoc putea să se mândrească și să spue tuturor vorbele Împăratului:

„Opt copii am avut, și toți opt au fost cătane! Am mai avut unul și l'am dat și pe acela la cătane, ca să se pomenescă de popa Cojoc și de băeții lui.“

G. Coșbuc.

Voci din Public[†])

Intimpinare.

Subscriși membrii în comitetul și sinodul parochial din comuna noastră, fiind de față la 29 Martie v. c., când se ținu alegerea de preot, venim înaintea publicității a răspunde pe basa adevărului și a cugetului curat, următoarele:

Correspondentul (un alegător) din Nr. 10 al „Fóei de Dumneoa“, care a lăudat alegerea de preot după placul séu, adăugând altele și afară de obiect, ar fi făcut bine, decât avea simț de dreptate să descrie adevărul, eră decât nu, să se lă-

*) Pentru cele cuprinse sub această rubrică Redacțiunea nu ia răspunderea.

cat puzezei sale, căci étă faptul adevărat despre tóte:

La alegerea de preot eram tot sinodul parochial la un cuget: că acela, care voește a fi ales de preot, mai înainte să depună scripturistice o declarațiune, la care sinodul are a hotări oreși-care tacsă asupra tuturor venitelor sistemisate, d. e. cununia, molitvele etc., căci am fost destul mușcați de rep. preot 35 ani, și lucrul era gata.

Sarcina acesta a fost decisă de întregul sinod parochial, că d-l învățător Nicolae Budescu, ca al II-lea membru în sinod, să o presinte verbal D-lui protopop. Vorbitorul nostru a rostit-o în modul cel mai sonor, dulce și limpede, așa că tot sinodul am strigat: Drept este, așa dorim cu toții! Acés'a dorință a noastră mai curând s'ar fi lipit de păreții bisericei, decât de d-l protopop. Dec'i, înfrângându-ne d-l protopop dorința, cu toții am strigat: Cine voește a vota fără aceste condițiuni, să rămână aici în biserică; cine nu, să mergem afară.

Maioritatea împreună cu învățătorul am și eșit, rămăs'au puțin: epitropia și d-l protopop. Unii cu învățătorul împreună totuși am dorit, să se ntrăm, numai ca să vedem decurgerea votării. La reîntrarea noastră, ce să mai presupunem: étă că doi neómeni din acei rămăși, despre cari știu pozitiv cu depunerea jurământului, că au fost corupți și îndopați de țuică ș. a., năvălesc asupra-ne strigând; afară, — ce mai căutați aici, nu aveți vot a vorbi în sinod, etc. etc.

D-l protopop, sculându-se dela masă, în loc de-a liniști pe cei doi revoluționari corupți, mergea direct la învățătorul nostru și vijăia din mână cătră d-sa, de ce ne mirăm cu toții, — pôte pentru cuvintele rostite sfânt și drept în favórea a 2000 suflete. Învățătorul nostru, împreună cu ceilalți fruntași din comuna noastră, vădend, că merge pe puteri, au fost siliți a părăsi actul păcătoș de alegere.

Nu cum a dis correspondentul, că învățătorul a sărit la d-l protopop, și ómenii l'au scos de grumazi afară. Ar fi óre de presupus despre un învățător, să facă așa ceva? Correspondentului îi dicem: că minte grosolan, fără pic de rușine.

Dér noi tot am fost interesați a inspecta decurgerea votării, și ce să vezi? — Nici nu se duseră vre-o 20 voturi și „hup“ un acov cu țuică în ocolul bisericei, la îndemnu celor dinlăuntru, că nu veniau voturi.

Avend acum banchet de votare, un Ion Vrajitor striga pe stradă: hai ómeni să bem țuică! Cu sila îi trăgea în ocolul bisericei pe sërmanii ómeni; altul îi berbecea să-și dea votul, că pentru ce a supt țuică. Astfel, cu tãmbălăul acesta, a reușit unicul candidat George Ionescu, cu o majoritate de 93 voturi, prezente, neprezente, dintr'o listă ce cuprindea 275 alegători.

Precum s'a observat, d-l protopop a avut ideii clară despre revoluțiunea așteptândă, căci cu d-sa a luat parte în sinod și un Nicolae Popoviciu din Luncașița, carele e cam rudenie cu d-l protopop, și cumnat cu rămășitul, pardon, rêușitul G. Ionescu, despre carele șcim prin dovezi, că coruperea și revoluțiunea escată în sinod, prin stăruința sa brutală s'a efeptuit, ca de sigur, să reușescă ginerele séu G. Ionescu, ca preot în comuna noastră, pentru-că acuma este a patra comună de când densus își cercă norocul. Noroc, că a primit fata rep. activului preot al nostru, ca soțιά, căci nici prin corupțiune nu reușia, și mai cutreera densus tóte trei diecesele, până erăși se aședa ca scriitor unde-va. Subscriși declarăm publice acéstă alegere de rară în felul séu, și négră pentru întreaga comună.

Acum să trecem puțin afară de obiect. Correspondentul a atacat pe d-l învățător dicend, că este trădător de națiune, că-și petrece în timp liber cu un jidan din sat, că în școlă nu face nici un progres cu copiii. Subscriși la tóte acestea declarăm și mărturisim sərbătorește, că d-l învățător al nostru, în decurs de 10 ani, de când e la noi, il șcim de o persoană blândă, bună și dréptă în tóte privințele.

Că ar fi acusat în cale oficióșă pe cei doi ómeni, cari au fost la Clușiu, e cu totul neadevărat; respectivii singuri s'au desgolit înălțându-se, că au strins mâna cu presidentul, apoi respectivii deputați au încassat spesele dela Clușiu în tacsă comună cu ocaziunea încassării dărilor statului, până-ce a treia óră fi aflară încasand la spese nisce scriberi de la notariat. Astfel a ajuns școirea în urechile altora.

Că-și petrece d-l învățător cu un jidan, e drept; și unul și altul are familiă, apoi localitățile ambilor sunt vis-à-vis, așa dicend mai că e silit să converseze. Noi șcim, că învățătorul își petrece în timp liber mai mult cu noi, unde ne stringem câte 20—30 ómeni, ascultand dela d-sa multe și frumoșe informațiuni. Că d-l învățător nu ar face nici un progres cu copiii noștri, ne mirăm de correspondentul, cum a cutezat a spune așa ceva, când singur respectivul a luat parte la esamenul final, unde a vădut un progres laudabil. Noi nu putem cere mai mult dela un prunc în al treilea an, când șcie a conjuga, a traduce, a scrie și a ceti în ambele limbi, calcularea etc.

Noi toți locuitorii comunei mărturisim, că ne bucurăm de ostenețele d-lui învățător, carele sprijinesce atât școlă, cât și biserica noastră, cu cea mai mare dragoste și iubire.

După tóte acestea dicem pe scurt correspondentului, că decât a lăudat alegerea de preot, acesta a făcut-o din alt interes, dér că a atacat pe d-l învățător al nostru Nicolae Budescu, acesta a făcut-o numai din ura și invidia, ce domnesce în inima sa asupra învățătorului nostru.

Verendin, 29 Maiu n. 1895.

Ion Muntean.	Samuil Bosioc.
Stefan Mufascu.	Ion Jurcescu.
Nicolae Trebuan.	Meiță Mutășcu.
Stefan Curescu.	Perse Bosioc.

MULTE ȘI DE TOATE.

Expoziția copilăriei.

Comisiunea însărcinată cu organizarea expozițiunei universale din anul 1900 a luat inițiativa să organizeze, între altele, și o expozițiune a copilăriei. Pentru acest scop se va clădi un palat imens în incinta expozițiunei, unde să se vadă istoria copilăriei din timpurile cele mai vechi până astăzi. Tot ce privesce viața copilului va fi reprezentat: îmbrăcămintea, hrana, instrucțiunea, educația, jocurile, petrecerile vor fi reprezentate în natură.

Acolo se va vedea copilul de cum se nasce până la 5 ani, pus în tóte condițiunile de viața ce-i pôte procura starea noastră de progres; apoi va veni vârsta primei instrucții dela 5 până la 12 ani; grădina de copii, școlă primară, distracțiunile; în fine, adolescența în tóte fazele ei, învățământul primar superior, învățământul secundar, școala de meserii.

Fie-care din aceste perioade va fi caracterisată prin instituțiile prin cari ajungem, fie să întărim sănătatea copiilor, fie să pregătim tinerețea la lupta pentru viață. Săliile de asil, școlile, atelierile, societățile pentru ajutorarea copiilor nenorociți vor funcționa pe deplin, sub ochii publicului. Distracțiunile se vor compune din tot ce inteligența a putut produce în acéstă ramură.

Vor fi admiși copii bogați cu plata și copii seracți gratuit, în condiții absolut aceleași.

Platon Pavlow.

În Petersburg a murit nu de mult scriitorul rusesc Platon Pavlow în etate de 72 ani. Din cauza liberalismului, pe care Pavlow il șcia așa bine sădi în tineret, a fost eșilat la Wetluga. Dér el nici aci nu încetă de-a lucra pentru binele obștesc, ci începă a lăți cultura prin popor, fundand mai întâi în Rusia așa numitele școle de Duminecă, cari au avut o influință fórte binefăcătoare. Pavlow rămase până la ultima sa suflare un neînfrânt luptător al dreptului, al deșteptării și al libertății.

Musca de sparanghel.

Cultivatorii sparanghelului au făcut observarea întristătoare, că de curând s'au vrit nesec musce, cari nimicesc cu totul culturile de sparanghel.

Sărutarea de Paști în Rusia.

Există un obicei foarte răspândit în Rusia, acela de-a se săruta în zilele Paștilor.

Obiceiul de-a se săruta, introdus de mult în Rusia, începând din ce în ce să cedeze față cu principiile de educațiune europeană ale societății civilizate ruse.

Profită, deci, de acest obicei mai cu seamă tinerii amoroși, cari găsind acest pretext, reunesc în săruturi simțimintele lor inflăcărate.

Acum de sigur, că ați înțeles, domnișor! Nu, nu am înțeles, răspunse ea liniștită.

Sărutările d-vostre le-am simțit; ele însă nu însemnă dragoste... adevărata dragoste se exprimă altfel...

Tinerul, rușinat de această lecțiune, a plecat. A doua zi însă a cerut mâna tinereii, care a consimțit, și după cece zile s'a și făcut căsătoria.

Etatea muncitorilor.

După datele statistice ale unui medic din Viena, etatea muncitorilor de diferite categorii e stabilită în următorul mod:

Căendarul săptămânii.

Table with columns: Dilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include Dum. 28. D. Tut. ssfin., Lun. 29. S. c. M. Teodos., Mar. 30. C. p. n. Isachie, Mer. 31. Păr. ap. Eremia, Joi. 1. Cuv. mar. Iustin, Vin. 2. Cuv. p. Nicefor, Săm. 3. S. m. Lucian.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 5 Iunie n. 1895.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. Sub-headers: dela, până. Rows include Grâu Bănățeneș, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, etc.

Bursa de Bucureșe

din 5 Iunie n. 1895.

Table with columns: Valori, De b. Scad. Cu. Sub-headers: b. cup. banf. gata. Rows include Rentă română perpetuă 1876, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, Banca Națion. ult. div. 86., etc.

SCOMPTURÎ:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena. Rows include Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Cursul losurilor private

din 5 Iunie 1895.

Table with columns: Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palffy, Crucea roșie austr., etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 7 Iunie st. n. 1895

Table with columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valuta a triac. Sub-headers: fl. or. Rows include 1 H. L., Grâu, Grâu mestecot, Săcară, Orz, Ovės, Cucuruz, Malaiu, Mazere, Linte, Fasole, Sămēntă de in, Sămēntă de cânepă, Cartofi, Carne de vită, Carne de poro, Carne de berbec, Său de vită prospēt, Său de vită topit.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Iunie 1895.

Table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corōne ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Iunie 1895.

Table with columns: Bancnote rom. Camp., Argint român. Camp., Napoleon-d'or Camp., Galbeni, Mărci germane Camp., Răble rusești Camp., Lire turcești Camp., Scris. fonc. Albina 5%.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

De închiriat

casa din Prund Nr. 1388, proprietatea Bisericii St. Nicolae din Brașov (Scheiu), pe un an de zile este de închiriat, începând chiar de azi.

Se caută

în prăvălia de Manufactură a subscrisului un:

Invetăcel Român,

care cunoșce o limbă streină și se fiă în etate de 13—14 ani.

Orăștia (Szászváros) 1895.

Lón Lazaroiu.

Fie-care om

pōte profita 150—200 fl. pe lună luând asupra-și o agentură. Oferte sub „ABC“.

A se adresa la

Heinrich Schalek.

Anoncen Expedition Wien.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

Cassa de bancă, comisiōne și de schimb

Telefon Nr. 90.

NUSSBÄCHER & BEER BRAȘOV.

Avem onōre a recomanda serviciile nōstre în tōte afacerile și transacțiile de bancă și anume:

Cumpărăm și vindem

monede de aur și argint, losuri, hârtii de valōre indigene și streine, acții, scrisuri fonciare, obligații, după cursul zilei.

Acordăm avansuri până la 85% din valōrea cursului pe hârtii de valōre ale statului, scrisuri fonciare și priorități; 75% din valōrea cursului pe hârtii de bancă și efecte ce sunt cotate la bursele din Viena și Budapesta cu dobândă moderată.

Rescumpărăm fără nici o detragere tot-feliul de cupōne.

Escomptăm polițe comerciale din țeră și îngrijim incasso de polițe, și streine și îngrijim incasso asignații pe tōte piețele Europei cum și transociene.

Eliberăm Checuri cu provisiōne mici pe tōte piețele comerciale.

Primim depuneri în socotelă, corent și bonificăm 5% netto.

Pentru plasarea sigură de capitale recomandăm scri-surile fonciare cu 4 1/2 și 5%, din Sibiu, obligații cu premii 4% și 3% ale băncei hipotecare ungare și scrisurile fonciare 5% ale Institutului de economii din Arad.

Asigurăm forte ieftin losuri la tragerea cu câștigul cel mai ori și ce losuri mic, pentru diferența cursului.

Aflându-ne în relații strinse cu Filiala Transilvană a Băncei ungare de escompt și schimb, suntem în plă-cută poziție de a finalisa forte avantajos tōte transacțiunile de bancă.

Promese la tōte tragerile de loteriă.

Comunicăm cu plăcere ori și ce informații și consilii consciențioșe în afacere de bancă și prin corespondență.

Revisie de losuri = gratis =

709,4—15

Magazinul de ghete din fabrica Mödling.

Magazinul de ghete din Mödling

— Braşov, strada Porţi Nr. 48. —

Are onore a întorma pe On. Public, ea este bogat asortat cu **mărfuri noue și de nou arangiat** cu

ghete pentru bărbați, dame și copii.

Garantază pentru mărfurile lucrate în fabrica din Mödling, din material bun și solid, croielă elegantă, astfel că poate corespunde tuturor cerințelor, fără temă de orî-ce concurență de aceeaș branșe. — Pe talpa fie-cărei ghete este notat prețul fabricei.

Tot aci în localul alăturat la Magazin sunt la dispoziția On. P. T. public

haine gata pentru bărbați și copii, albituri bărbătești și pălării, cumpărate dintr'o magaziă în desfacere, carî se vînd cu orî-ce preț.

Cu profundă stimă:

M. LIEBLICH.

4--12

Pentru fabricarea reală a mărfurilor garantăm.

Biroul de Plasare și Informațiuni

„Central“

concesionat din partea autorităților competente

BRAȘOV, (Transilvania) strada Sf. Ioan Nr. 31.

Subsemnatul am onore a aduce la cunoștința onor. public, precum și vechei clientele a Biroului de Plasare, E. Boltres, că **am înființat un**

Birou de Plasare și informațiuni

în Braşov, (Transilvania) strada Sft. Ioan Nr. 31.

Acest Birou se ocupă cu **mijlocirea în servicii** a personalului trebuincios pentru Magazinuri de orî-ce branșă, case particulare (private), Hoteluri, Birturi, Cafe-nele, Moșii și altele, precum și cu **vîndarea de case și locuri virane, închirierea de odăi cu an, luna seu săptămâna,** precum și cu orî-ce ce se atinge de această branșă.

La care mî voi da tôte silințele de a servi on. clientelă, cât se pôte de consciencios și prompt.

Invit deci pe On. public de a binevoi a mă onora cu cererile domnialor.

Cu deosebită stimă:

BIROUL „CENTRAL“

Braşov, (Transilvania) str. sf. Ioan Nr. 31.

La orî-ce informațiuni, ce se va cere prin postă din orî și ce țară, Biroul este gata a răspunde.

NB. Să se aplice marca trebuinciosă pentru răspuns.

6-8

Cel mai gustos, cel mai sănătos și totodată unicul sănătos surrogat pentru boabe de cafe, recel mai ieftin adăos la boabe de cafe este: **mandari de-mădici pentru femei, copii și bolnavi etc.**

KATHREINER

CAFÉ DE ORZ KNEIPP.

8 MEDAILE DE AUR

1891-1894

DIPLOM DE ONOARE

1891-1894

8 MEDAILE DE AUR

Dare de seamă: Sunt de cerut și de primit numai pachete originale cu numele „Kathreiner“

Cel mai curat produs natural în grăunți întregi. Falsificarea prin amestecături decî dară imposibilă.

În fiecare loc de cîpătăt: 1/2 Kilo cu 25 cr.

Orele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOV

Cec-Conto
la postă
Nr. 505.

primesce depuneri spre fructificare pe lângă 4 1/2 % netto, solvindî însași darea de interese;

scontéza polițe comerciale cu 5 1/2 %;

accórdă împrumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantajoșe condițiuni;

accórdă împrumuturi pe hârtii de valoare, monede, giuvaere și mărfuri cu 6 %;

cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valoare indigene și străine, în specialu de cele românești;

rêscumpără fără nici o detragere cupóne, escomptéza cupóne înainte de scadență, și

cumpără cu cel mai urcatu preț cupóne dela efecte române;

efectueza în modulul celu mai culantú încassări și plăți pe piețele din țeră și streinătate,

esecută în comisiune orî-ce însărcinări de bancă sub cele mai ieftine condițiuni;

închiríéza magazine și locuri libere de depou, pe teritoriul seu strada Gării Nr. 45, care, situatú nemijlocitú lângă gara drumului de fieru de statú, e legatú prin sine proprii cu acésta și investitú cu dreptul de vămuire și cântărire oficióșă prin organele drumului de fieru de statú;

primesce în calitatea sa ca reprezentanță principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte pentru asigurări pe vieță sub condițiunile favorabile, particulare a acestei societăți.

Onorabilelorú administrațiuni de fonduri și p. t. D-lorú capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale **Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“** ale cărorú cupóne se rêscumpără semestrulú fără nici o detragere, și carî se află de vîndare în cursul zilei a bursel din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corón. Comparandú cursurile și produsulú celorlalte efecte indigene, se pôte sustinea cu totú dreptulú, că **Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%** suntú adî relativú cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată prin valórea celú puținú întreitá a ipotecelorú pe baza cărorá se esmitú, prin fondulú specialú de asigurare a scrisurilorú fonciare care e de fl. 200.000 și în fine prin totalitatea orî și cărei alte averi a institutului.

38 *

Orele de cassă dela 8—1.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potú cumpéra în librăria Nicolae Ciurcu.

Nu se mai oferă in viață nici-odată ocașia

ca numai **fl. 4.25 cr.** tē se cumpere pentru **fl. 4.25 cr.** o colecție splendidă de

10 bucăți
fl. 4.25

10 bucăți
fl. 4.25

1 ciasornic de busunar Prima Anker-Remontoir umbilă precis, și cu garanție de 3 ani.

1 lanț imitație d'aur pancer, cu inel de siguranță și carabină.

2 inele imitație d'aur cel mai nou fason, și cu similibriant imit. Turchis și rubine.

2 nasturi de manjete, aur double, giloșate, cu mehanismu patentatú.

1 acú cu broșu pentru dame fórte frumoșu, fasonu de Parisú.

3 nasturi pentru Chemisette imitaț. d'aurú.

Tôte aceste 10 obiecte practice costá la olaltá numai **fl. 4.25 cr.** Pe de-asupra o surprindere extra gratis pentru suveniru la firma mea.

Comandați iute, până se mai află obiecte, că astfel de ocașie nu se mai ivește.

Trimiteri se efectueza orî și la cine cu rambursá. Cui nu-i convine obiectele primesce banii înderétú, așa că pentru cumpătorú este eschisú orî și ce Risco.

Se pôte cumpéra dela unica firmă de ciasornice

Alfred Fischer,
660,1—6 Wien I. Adlergasse 12.